

■ 5 Şubat
2016 Cuma
■ Sayı: 18
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Kıdem tazminatında yeni 'fon' dönemi

İşçi sınıfı için önemli bir başlık olan kıdem tazminatında 'fon' uygulamasına geçilmesi durumunda, iddia edilenin aksine emekçilerin ekonomik açıdan mağduriyetleri artacak ve işten çıkarmalar daha kolay hale gelecek.

YURTTA BELA CİHANDA BELA

ERDOĞAN'IN TÜM BÖLGEYİ İÇİNE ÇEKTIĞİ TUZAK | AB'NİN YENİ 'DEMİR PERDESİ' | 'SAVAŞ
OLMASIN' TUTANAKLARI | KIBRIS SORUNU VE KOMÜNİSTLER | HDP'NİN HESAP HATALARI...

“TÜRKİYE İRAN OLMAZ”

Ortadoğu'da İslamcı hareketlerin yıldızı 1980'lerde parladı. Dinci gericilik, yüz yılı aşkın bir zaman boyunca emperyalizmin yörüngesinde tuttuğu, yeri geldiğinde beslediği, yeri geldiğinde sosyalist hareketlerin üzerine saldırdığı bir güçtü.

Bunun ötesine geçiş, İran Devrimi ile oldu. Sol hareketlerin ve Şii yapılanmasının Amerika'ya ve Amerikancı şah yönetimine karşı büyük kalkışması, 1970'lerin şaşkırtıcı gelişmelerinden birisiydi.

En çok şaşırana da emperyalistler oldu. Emperyalizmin arka bahçelerinde ortaya çıkan devrimci gelişmeleri tamamlıyordu İran. Nikaragua, Afganistan, Güney Afrika, El Salvador... Kaynayan, zaman zaman da taşan ülkeler, halklar. Bir de üstüne İran geldi.

Emperyalizm için önemli bir ideolojik darbe olarak ortaya çıkan İran Devrimi, kısa sürede yeni emperyalist projelerin ilham vereni oldu. İran'da gericilik, Amerikan elçiliğini işgal edip, ele geçirdiği belgeleri dünyaya duyurmuştu ama “gericilik gericiliktir”: Asıl büyük yıkımı İran ilericiliği, sosyalistler yaşadı. Şahı tahtından indiren ihtilal, kanlı katliamlarla komünistlerin ve ilericilerin üzerine çöktü.

Ortadoğu'nun gerici “devrimcileri” bu iklimde irtifa kazandı. Solun, sosyalizmin etkin olduğu, emperyalizme karşı mücadelenin ilericilikle bütünleşmiş olduğu geniş bir alanda, İslamcı gericiler bir yandan soldan “devrimcilik” rolünü çalarken bir yandan emperyalizme ve karşıdevrime büyük hizmetler vereceklerini gösteriyorlardı.

Şii İran'ın, emperyalizmin “şer eksen” tanımlamalarında yer aldığı yıllarda, örtülü işbirliklerinden çekinilmedi. Türkiye'nin kanlı Hizbullah'ı “sünni İslam” cephesinin bir örgütlenmesiydi ama İran istihbaratı ile örtülü bir işbirliğinin ürünü olarak karşımıza çıktı. Uğur Mumcu cinayetinde, Turan Dursun cinayetinde sünni Türk İslam gericiliği ile İran'ın eylem kardeşliği yaptığı iddiası hafife alınabilir gibi değildir.

Sonuçta İran'ın “İran” olması öyle çok zaman almadı. Dinselleşme, İslam'ın tüm toplumsal ve siyasal yaşama hakim olması... İran'ın “modern kadını”nın yerini baskı ve örtü altına alınmış çarşafli kadınların alması... Bölgenin aydın birikimine, ilerici düşüncesine önemli katkısı olmuş ülkenin karanlığa gömülmesi...

“Türkiye İran olur mu” sorusunun ortaya çıkması için çok beklemedik. Gericilik emperyalizmin ve devletin tam desteği ile toplumda bir örümcek ağı gibi yayılırken, siyasetteki ağırlığı da yeniden düzenlendi. Türk sağının etkin unsuru olan dinci gericilik, direksiyona “kendi başına” oturtulmuyordu, o da gerçekleşti.

“Türkiye İran olmaz” iddiasının dayanaklarının bir kısmı çökmüş durumda. İddianın bir kısmı emperyalizmle “modern batı” ile ilişkilerle ilgiliydi. “Batı ülkesi” Türkiye, İran olmazdı. Bu değişmiştir. Emperyalizm Türkiye'yi bu anlamda “kaybetmekten” hiç gocunmayacaktır.

Bir tarafı, burjuva devriminin mirası ile ilgilidir. Ülkenin hakimi olan zengin sınıfı “İran olmaktan” hiç haz etmeyecektir. Bu da artık o kadar önemli değil. Türkiye “İran olurken” zenginler pekala kendi New York'larında yaşayabileceklerini bilmektedirler.

Bir de malum: CHP var! Cumhuriyetin kurucu partisi dururken Türkiye'yi kimse İran yapamaz. İddia budur. Artık kimsenin ciddiye almayacağı önermelerden birisi bu herhalde. Görüldüğü gibi düzen cephesinde “Türkiye İran olmaz” cümlesinin pek az karşılığı kalmıştır. İran olmaz Suudi Arabistan olur. Maksat “vatan” kurtulsun.

Ama Türkiye İran olmaz. İlerici birikimimiz, işçi sınıfımızın ve kentli toplumun bugünlere getirdiği kültür, toplumsal dokunun boyun eğmeyen özgürlükçü damarları... “Bunlar varken Türkiye İran olmaz” değil söyledikimiz. “Bunlar harekete geçtiğinde Türkiye İran olmaz”.

Öyleyse tüm bunları, hep birlikte harekete geçirmenin zamanıdır. Belli ki iş yine sınıfa ve sınıf siyasetine düşmektedir.

KOMÜNİST PARTİ

Bu kadarı da fazla mı?

BU KADARI DA FAZLA DENİLEBİLİR; ABD VE RUSYA ANLAŞMIŞ, SURIYE DEVLETİ PYD'Yİ TERÖRİST OLARAK GÖRMEDİKLERİNİ İLAN ETMİŞKEN, TÜRKİYE KİM OLUYOR, BU CESARETİ VE ÖZGÜVENİ NEREDEN ALIYOR, DİYE SORULABİLİR. AMA KAYBEDECEK BİR ŞEYİ OLMAYANDAN HER ŞEY BEKLENİR, HELE KENDİ SONUNUN GELDİĞİNİ DÜŞÜNMEYE BAŞLAMIŞSA.

Geçtiğimiz hafta yine bu sayfada şöyle yazmıştık: AKP'nin Suriye konusundaki takıntısı yalnızca buraya çok yatırım yapmış olmasından değil, burada yenildiğini kabullenmesinin kendisini iktidara taşıyan koşulların ortadan kalktığına ilanı anlamına geleceğini bilmesinden kaynaklanıyor. Şimdi elinde yalnız provokasyon kartı kaldı. Yaparlar mı? Deniyorlar zaten, ama tutmuyor. Bir diğer seçenek eli büyütüp savaş çıkarma noktasına kadar işi sürüklemek. Ama bunun için de en az birkaç ortak gerekiyor.

Şimdi bunu, en azından denediklerini, tartıştıklarını anlıyoruz. Zaten işaretleri veriliyordu, Independent gazetesinin ünlü Ortadoğu muhabiri Patrick Cockburn açık açık yazdı; Suriye'de dengelerin Esad ve Kürtler lehine değiştiğini, Erdoğan'ın böyle bir yenilgidense Suriye'ye askeri operasyon başlatabileceğini...

Gazeteci Fehim Taştekin aranan suç ortağı konusunda malum yeri işaret etti: Rojava'dan önce konuşulan müdahale alanı Cerablus ve Azez-Mera hattıydı. Türkiye'nin tampon bölge oluşturmak için can attığı yer. Afrin ve Kobani arasında yer alan bu bölgeye girmek, Rus savaş uçaklarının misilleme yapmak için pusuda bekliyor olması nedeniyle mantıklı bir oyun değil. Ancak Rus uçağının düşürülmesinde olduğu gibi Türkiye öngörülebilir ülke olmaktan çıktığından beri artık kimse mantık aramıyor. Bu bölgenin doğu yakasını IŞİD batı yakasını Türkiye'nin desteklediği öteki örgütler tutuyor. Hele Başbakan Ahmet Davutoğlu, Suudi Kralı Selman'la görüşmeye Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan'la gidince ister istemez şu soru elzem hale geliyor: "Suudi finansörlüğünde bir macera mı?"

Cockburn'un aktardığına göre Fransız düzensiz savaş ve Ortadoğu uzmanı Gerard Chaliand, önceki hafta Erbil'de konuşurken "Eğer Türkiye'nin lideri Erdoğan olmasaydı, Türkler [Kuzey Suriye'ye] askeri müdahale yapmaz derdim. Ama lider Erdoğan olduğu için sanırım yapacaklar". Bu kadarı da fazla denilebilir; ABD ve Rusya anlaşmış, Suriye devleti PYD'yi terörist olarak görmediklerini ilan etmişken, Türkiye kim oluyor, bu cesareti ve özgüveni nereden alıyor, diye sorulabilir. Kaybedecek bir şeyi olmayan dan her şey beklenir, hele kendi sonunun geldiğini düşünmeye başlamışsa. Türkiye klasik diplomasi kartları para etmeyen bir ülke artık, elinde oyunbozanlıktan başka bir enstrüman yok. Taştekin Türkiye'nin bölgedeki durumunu şöyle özetliyor: Batılı müttefikleri nezdinde Ankara hâlâ şantaj ya da tehditlerle sözünü dinletebiliyorsa

bunu sahip olduğu siyasi ve diplomatik krediye değil Türkiye'nin coğrafi konumunu kullanarak yaratacağı sorunların büyüklüğüne borçlu. Suriye'deki 'sakıncalı' örgütlere militan ya da silah taşıma, Avrupa'ya karşı mülteci baskısını kullanma ya da etki ettiği gruplarla siyasi çözüm sürecini sabote etme türünden kartlar... Sorun yaratma araçlarını yitirdiği an zurnanın zırt dediği yerden nasıl çalacağını az çok tahmin ediyoruz.

ÇÜRÜDÜKÇE KOKUYOR

Cengiz Çandar da Cenevre tartışmalarıyla ilgili şöyle yazdı: Suriye üzerinde ABD-Rusya uzlaşması olur ve tutarsa, Sykes-Picot-II olabilir mi? Cenevre-III bunu getirebilir mi? Sanmıyorum. Belki Cenevre-IV, belki Cenevre-V gerekebilir. Oyuncular değişebilir. Türkiye'dekiler de bu ihtimale dahil...

Bu senaryonun kabak tadı verdiği ortada. AKP gidebilir, gitti, gidiyor diye en azından 3 yıldır tartışıyoruz ama bir yere gittiği de yok; seçim yapılıyor, yine tek başına iktidara geliyor, yetmezmiş gibi yeni anayasa hazırlamaya girişiyor. Erdoğan tek adamlığını sürdürmeye, hukuku hiçe saymaya, memleketi babasının çiftliği gibi yönetmeye devam ediyor.

İşin bir tarafı böyle ya diğer tarafı...

Diğer tarafta işler gittikçe karmaşıklaşıyor. Çünkü orada basiretsiz düzen içi muhalefet falan yok; Ortadoğu var, ABD var, Rusya var ve savaş ihtimali var. AKP'nin iç siyasette de elini güçlendiren uluslararası politik koşulların hızla değiştiği, aradaki açının açıldığı görülüyor. Ülke içinde ne kadar muktedirse dışarıda o kadar sorun haline gelmiş durumda. Bu denge böyle uzun süre devam edemez. Ya biri ya diğeri değişmek zorunda ancak ikincisinin değişmesi kolay görünmüyor. Şaka değil, "attırırım sınırdan 3 bomba" denilerek halledilecek işler hiç değil. Bu kafayla bugüne kadar geldiler ama artık

mesele muhtarları çağırıp Kılıçdaroğlu'na, kaymakamları çağırıp Demirtaş'a sataşmaya benzemiyor.

AKP bir siyasi ceset demiştik, çürüdükçe kokusu dayanılmaz oluyor. Bölgesel liderlik, Osmanlı'yı diriltme iddiasından, NATO'nun 2. büyük silahlı gücüne sahip ülke olarak bir kolordusu kadar bile militana sahip olmayan PYD'nin Cenevre görüşmelerine katılmasını engellemeyi diplomatik başarı sayan bir seviyeye düştüler. Düştüler de ne oldu: Hafta sonu ABD Başkanı'nın Suriye Özel Temsilcisi Brett McGurk, yanına İngiliz ve Fransız temsilcilerini alarak, adeta bir gösteri halinde, Kobani'yi ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ile Başbakan Ahmet Davutoğlu her gün basbas, 'PYD de teröristtir' diye bağıyor... tam bunların yapıldığı bir sırada, ABD'nin Suriye'ye en yüksek yetkilisi, kalkıyor Kobani'ye gidiyor; PYD, YPG ve özerk yönetimi oluşturan Tev-Dem yetkilileriyle iki gün geçiriyor.

ABD Kürtleri çok sevdiği için yapmıyor elbette bunları. Ne var ki baş emperyalistin artık tek ata büyük yatırım yapmasına, taşeronları arasında sarsılmaz bir hiyerarşi geliştirmesine şu anda gerek yok. BOP'un Eş Başkanlığı gibi sıfatlardan söz ediyoruz.

Önceki hafta yaşanan "Biden şov" ise hâlâ hafızalarda.

Bir siyasi hareket düşünün ki boyuna posuna bakmadan, aynı anda, hem yıllardır dışlandığını söylediği devleti hem de bölgeyi fethetmeye kalkıyor ama sonra tüm hevesi kursağında kalıyor. Kolay değil, tıpta falan da bir adı vardır belki bu ani irtifa kaybının yarattığı travmanın. Gerçeklik algısının kırılması, olan biteni kavramakta zorluk çekme bu travmanın sonuçları olabilir.

Peki, nereye kadar?

■ Volkan Algan

Erdoğan'ın tüm bölgeyi içine

ERDOĞAN'IN AYLARDIR KENDİ İÇİN KAZDIĞI TUZAĞIN "OLGUNLAŞTIĞINI" BELİRTMEK GEREKİYOR. KÜRT SAVAŞI, 1 KASIM ÖNCESİ VE SONRASINDAKİ BASKI ORTAMI, SURİYE'DE BURNUNUN DİKİNE GİTME DERKEN KURTULUŞU NATO İLE RUSYA ARASINDAKİ BİR SICAK ÇATIŞMAYA BAĞLAYAN ERDOĞAN, HEM KENDİNİ HEM DE ÜLKEYİ TUZAĞIN İÇİNE ÇEKTE.

Independent muhabiri Patrick Cockburn, aslında iki hafta önce ilk işaret fişegini göndermişti. O zaman daha Cenevre tartışmaları bugünkü kadar hararetli değildi; ancak Cockburn'e göre, Erdoğan Türkiye Suriye'de ya marjinalleşecek ya da sıcak çatışmaya girecekti. Türkiye ve dahil olduğu "Sünni blok" elini yükseltmek için bir hamle yapacaktı. Hamle yapacaktı, zira Suriye'nin kuzeyindeki son sınır hattı da cihatçılara kapandığı takdirde, Esad karşıtları için geri dönülemez bir yola girilecekti.

Cockburn'ün son yazısı da, yukarıda özetlenen tezlerinin bir devamıydı aslında. Muhabir bu sefer daha ziyade Türkiye ile Rusya'nın karşı karşıya gelişine odaklanıyor ve Erdoğan faktörü nedeniyle belirsizliğin sürdüğünü söylüyordu. Türkiye, Suriye sınırının kapatılmasını izlediği durumda küme düşecekti.

BİR KEZ DAHA HALEP

Rusya'nın Ürdün'le anlaşması ve İsrail'i "rahatlatması" ile birlikte, Suriye'deki IŞİD harici silahlı grupların önemli hareket noktalarından güney cephesi, büyük bir gürültüyle çökmüştü. Suriye Ordusu'nun Dera'daki başarıları neticesinde, bu sınır büyük oranda kontrol altına alınacak.

Diğer kritik cephe ise kuzeybatıdan başlayıp doğuya doğru uzanan hat. Lazkiye kırsalında, Rusya'nın büyük desteği ile cihatçıları kısa bir sürede bölgeden çıkarmayı başaran Suriye ordusu, gözünü Cisreşşuğur ve Gab Düzlekleri'ne dikmiş durumda. Cisreşşuğur'un geri alınması büyük bir stratejik kazanım anlamına gelecek.

Ancak hâlâ çözüm bekleyen konu, Halep'e ne olacağı. Hatırlanacağı üzere geçen yıl Suriye ordusunun Halep çemberini kapatıp "muhalifleri" kuşatma altına alacağı konuşuluyordu. Ordu buna yeltenmedi. Nedeni askeri olmaktan çok siyasiydi. Bölgesel ve uluslararası durumun nazikliği, Suriye'yi Türkiye ve Suudi Arabistan'la doğrudan bir sıcak çatışmaya girmekten alıkoyuyordu. Halep'in

TÜRKİYE'NİN GERİ ÇEKİLMESİ DEMEK, YALNIZCA DIŞ POLİTİKADA DEĞİL, İÇ POLİTİKADA DA PROFİLİNİ DÜŞÜRMEŞİ ANLAMINA GELİR. AKP, HALEP'İN KUZEYİNDEN VAZGEÇMESİ DURUMUNDA, KÜRT İLLERİNDE YÜRÜTTÜĞÜ SAVAŞI DA ARTIK YÜRÜTMEYECEĞİNİ BİLİYOR.

kuzeyi, Türkiye ve Suudi Arabistan'ın desteklediği cihatçıların son kalesiydi.

Bu nedenle, ordu Halep'in doğusundan bir yay çizerek kuzeye doğru ilerlemeye çalışıyordu. Ancak son gelen haberlere bakılırsa, Şam yönetimi Halep'in kuzeyinde hamleyle başladı. Halep'in kuzey halkasının en önemli bölümü, kuşatma altındaki Şii beldeleri Zehra ile Nubbul'u kurtarmak. Hardatnin'i ele geçiren ordu, kuşatmayı kırmaya biraz daha yaklaştı.

Bunlar olurken, ilginç bir gelişme, MİT ile doğrudan bağlantılı Nureddin Zengi isimli çetenin, Halep'in kuzeyindeki bazı cephelerden çekildiğini açıklamasıydı. Grup adına yapılan açıklamada, aylardır dışarıdan yardım gelmediği, silah ve mühimmat eksikliği çekildiği bildiriliyordu. Nureddin Zengi'nin çekilme açıklaması yaptığı sıralarda ise onlarca araçlık bir Nusra Cephesi konvoyu Halep'e takviye olarak gidiyordu.

Buna YPG'nin Menbic'e ilerleyişini ve Cerablus muammasını da eklersek, Türkiye'nin Halep için elinde fazla enstrü-

manın kalmadığı daha net görülür. Bu durumda Erdoğan ve avanesinin önünde iki seçenek kalıyor: Ya vurularak geri çekilmek ya da TSK'yı doğrudan işgal ve savaş pozisyonuna geçirmek.

GERİ ÇEKİLME İHTİMALİ...

Türkiye'nin geri çekilmesi demek, yalnızca dış politikada değil, iç politikada da profilini düşürmesi anlamına gelir. AKP, Halep'in kuzeyinden vazgeçmesi durumunda, Kürt illerinde yürüttüğü savaşı da artık yürütmeyeceğini biliyor. Suriye'de "kırmızı çizgisi" silinmiş bir iktidarın kendi Kürtlerine kafa tutmaya çalışması intihardan farksız olur.

Fakat yine de, soru ve ihtimal ortada duruyor: Türkiye'nin, vurularak da olsa, Suriye'den çekilme ihtimali var mı?

Bu soruya kesin cevap ancak spekülasyon olabilir, ancak yine de elde bazı veriler bulunuyor. Birincisi, ABD ve Rusya, Suriye'de bir tür "siyasi çözüm" için anlaşmış durumda. Bu "çözüm"ün bir master plana bağlandığı elbette söylenemez; ancak niyet beyanlarının "samimiyet-

çektığı tuzak

BİDEN'İN SON ZİYARETİNDEN ÖNCE STRATFOR TARAFINDAN YAYIMLANAN BİR ANALİZDE, ABD'Lİ YETKİLİNİN TÜRKİYE İLE RUSYA'NIN ARASINI BULMAYA ÇALIŞACAĞI, BUNUN SURIYE'DE ÇÖZÜM İÇİN ELZEM OLDUĞU BELİRTİLİYORDU. GERÇEKTEN DE, SURIYE'Yİ RUSYA'YA "BIRAKAN" ABD İÇİN RUSYA İLE BU NOKTADA BİR SAVAŞ İHTİMALİ PEK İSTENMEYEN BİR DURUMDU. AMA AKP ISRARLA BU TİP BİR SICAK TEMASI ZORLUYOR.

vurarak elini yükseltmeyi hedefleyen AKP, PKK'nin iradesini kıramasa da, Kürt halkını siyasetten bir nebze olsun düşürmeyi, ülkenin batısında yeni müttefikler bulmayı ve Kürt siyaseti içerisindeki fay hatlarını patlamaya hazır hale getirmeyi ilk etapta başardı. Buna rağmen, kuzeydeki savaşın ayrılmaz parçası olan Rojava'daki gelişmeler AKP'nin her istediğini alamadığını gösteriyor. ABD'nin müttefiki YPG, bir de Rusya ile işbirliği yapabilecek duruma gelirken, "kırmızı çizgi"nin bir bölümü Tışrin Barajı operasyonu ile birlikte silindi. YPG'nin öncülüğündeki kuvvetler Menbic'e ilerlerken yalnızca ABD'den değil, Rusya'dan da destek aldı. Dahası, YPG Menbic'e ilerlerken, daha batıda da Suriye ordusu Bab'a ilerliyor. Demek ki doğrudan olmasa bile, dolaylı bir Şam-YPG temasından da söz edilebilir.

ZOR OYUNU BOZAR MI?

Buradaki tablo, Rimelan'daki ABD üssü ile birlikte tamamlanıyor. Bölgede Şam yönetiminin de bulunduğu hesaba katılırsa, Kürtler, Esad, Rusya ve ABD, birbirleriyle müttefik olmasalar dahi, bir tür "anlaşılabilirlik" geliştirmiş durumdadır. Türkiye'nin bu tabloyu tek başına ve diplomasi yoluyla bozması zor görünmüyor.

Tam da bu noktada, Erdoğan'ın aylardır kendi için kazdığı tuzağın "olgunlaştığını" belirtmek gerekiyor. Kürt savaşı, 1 Kasım öncesi ve sonrasındaki baskı ortamı, Suriye'de burnunun dikine gitme derken, kurtuluşu NATO ile Rusya arasındaki bir sıcak çatışmaya bağlayan Erdoğan hem kendini hem de ülkeyi tuzağın içine çekti. Cumhurbaşkanı, daha fazla Amerikancılık yaparak kendini kurtarabilir ya da kurtaracağını sanabilir; ancak girdiği çıkmazdan kurtulmak için savaş ihtimalini artırması, tüm bölge halkları için bir felaketin kapısını da aralayacaktır. Doğrusunu söylemek gerekirse, bir savaş durumunun alternatifi, ABD-Rusya anlaşması ya da AKP'nin vuruşarak geri çekilmesi değil. Bütün bu olasılıklar, aynı tuzağın bir parçası...

■ Erman Çete

sız" olduğunu düşünmek için bir neden bulunmuyor. Dolayısıyla, Suriye'de bir tür detant, yumuşama arayışı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak bu genel eğilim karşısında bozgunculuk yapan, sürekli sorun çıkararak iki unsur var: Suudi Arabistan ve Türkiye. Bu iki unsurun ya ikna edilmesi ya da yola getirilmesi gerekiyor.

Ancak Erdoğan'ın elinde bazı kozlar bulunuyor. Göçmen kozu bunlardan birisi. Angela Merkel'in çaptan düşmesine neden olan malum anlaşmada ABD'nin onayı olduğunu da düşünmek gerekir; çünkü Joe Biden, yaptığı bir açıklamada "nihayet AB'nin de durumu kavradığına" işaret ediyordu. Diğer koz, Irak'ta, İran nüfuzuna karşı Türk ve Kürt ittifakı. Yine de tüm bunlara rağmen Erdoğan bir arıza olarak durmaya devam ediyor.

Diğer seçeneğin, yani vuruşarak geri çekilmenin bir versiyonu, ABD ile Rusya'nın anlaşarak Erdoğan'ı paketlemeye karar vermesidir. ABD'nin bu versiyonu denemek yerine, Türkiye ile Rusya'nın arasını bulmaya odaklandığı

görülmüyor. Biden'ın son ziyaretinden önce Stratfor tarafından yayımlanan bir analizde, ABD'li yetkilinin Türkiye ile Rusya'nın arasını bulmaya çalışacağı, bunun Suriye'de çözüm için elzem olduğu belirtiliyordu. Gerçekten de, Suriye'yi Rusya'ya "bırakan" ABD için Rusya ile bu noktada bir savaş ihtimali pek istenmeyen bir durumdu. Ama AKP ısrarla bu tip bir sıcak teması zorluyor.

Bu yumuşama arayışının bir diğer uzantısı da elbette "çözüm süreci"ni yeniden başlatma egzersizleri. Erdoğan ve yandaşlarının Kürtlere büyük bir kıyıcılıkla saldırırken dahi bu ihtimalin bir gün gerçek olacağını bilmemeleri mümkün değil. Çünkü "çözüm"ün bir ayağı zaten emperyalizm tarafından çakılmıştı. Az zamanda olabildiğince güçlü bir şekilde Kürtlere

AB'nin yeni 'demir perdesi'

AB KRİZİ ARTIK AVRO KRİZİ OLMAYI ÇOK AŞTI. BERLİN, TÜRKİYE'NİN TÜCCAR DİNCİLERİNE BİR TÜR DEMİR PERDE KURDURUP, İŞİN ŞİDDETİNİ SOĞUTMAYA ÇALIŞIYOR. TÜRKİYE'DEN BİR TAMPON ÜLKE ÇIKAMAYACAĞINI YAKINDA ANLAYACAKLARINI İLERİ SÜREBİLİRİZ.

Bir çıkmazda debelenen Avrupa kapitalizminde veya demokrasisinde şu günlerde iki "heyula" dolaşiyor. Dolaşmanın ötesinde, bunlar her fırsatta birbirine de çarpıyor.

Biri, ezici çoğunluğu genç erkeklerden oluşan milyonlarca aç ve savaş ylığını Müslüman'ın Avrupa metropollerini adeta basması. Diğer heyula, aklıktan ve savaştan kaçan milyonların önünü kesmek için uydurulan "yeni demir perde" planları. Bu perde o kadar önemli ki, artık Avrupa medyası bile, özellikle de Almanya'da "Demir Perde'nin geri dönüşü"nü başlıklardan görmeye başladı. Sınır denetimlerinden söz ediyorlar. Almanya Avrupası, eğer harekete geçmezse Weimar Cumhuriyeti ve ertesindeki Nazi Almanyası'nın yeni koşullardaki bir versiyonunu yaşamaktan da korkuyor. Büyük sermaye tam bir çıkmaz içinde. Karşılıksız trilyonlarca dolar ve avronun acısının nereden çıkacağını bulmaya çalışıyorlar.

Bu kaotik sahnenin ortasında ise Türkiye bulunuyor. Çünkü çare denilen şeyler, Türkiye'nin sırtından karşılanabilecek maceralar. Sorun şu: AB'nin mültecilere karşı koruyucu taleplerini yerine getirecek bir Türkiye'nin şu ya da bu biçimde bütünlüğünü koruması gerekiyor. Oysa "realite" bu iyimserliği gömeli çok oldu.

KAOSUN ORTASINDA

Bir kaosun eşiğinde Avrupa ve bu kaosun orta yerinde, sanıldığı ve propaganda edildiği gibi Balkanlar falan değil, öncelikle Türkiye bulunuyor. Türkiye'nin AB'yi hedefleyen mülteci milyonları Anadolu'daki kamplarda toplaması gerektiğine inanılıyor. Demek iş, kısa bir sürede mülteci sorunundan çıkıp "Türk sorunu" haline gelebilecek. Artık kimse'nin gizleyemediği bir iç savaşın prelüdü içindeki Türkiye'nin, herhangi bir derde deva olacağına inanan Avrupalı sayısı

çok düşük. "Parçacıklar siyaseti" sonucu küçülecek Türkiye, mevcut milyonların yanı sıra sınırlara yığılacak ek Türk ve Kürt mültecilerle ortada AB diye bir şey bırakmayacak kadar katmerli bir şiddet içeriyor. Yani parçalanma sürecindeki bir Türkiye'nin mültecilere duvar oluşturacak bir tampon bölge olma perspektifi yok. Tam tersi, bir saatli bomba... Ama bu denklemden bir sonuç çıkarmak da mümkün değil.

Şu ana bakalım: AB denilen "zengin mutfağının" güney ve doğu sınırlarına konuşlandırılacak, pratikte ise Türkiye'nin Batı sınırlarına yerleştirilecek bu yeni sanal/parasal/manevi/askeri "surlar ve hisarlar" ile, İslam dünyasından kopup gelen onmilyonlarca yoksulun Avrupa'nın parlak metropollerinden nasiplenme çabalarının önüne geçmek mümkün olabilir mi? En azından deneyecekleri ortada. Ancak bu tutumun, tıpkı Pandora'nın Kutusu gibi, Avrupa kapitalizminin boğazına yapışacak bir sürü "kötülüğü" ortalığa salacağı anlaşılıyor. Avrupa kapitalizminin, kriz üstüne kriz yaşarken, Türkiye macerasından nasıl çıkacağını bilmediği de ortada.

Mülteci felaketi, sosyalizmsiz dünyada artık hiçbir işin akılcı bir çözümle sonuçlandırılmayacağını göstermiş oldu. İrrasyonel delilikler hızla siyasallaşıyor. Sermaye, "demokratik istikrar" vaadini unutmaya başlıyor. Misal: Almanya Avrupası'nın sınırlarında gerekirse silah kullanarak bu mülteci akımını engelleme gerektiğine inanan bir siyasi hareket, kamuoyu araştırmalarında neredeyse ülkenin üçüncü büyük partisi halini alabiliyor. "Almanya için Alternatif" (AfD), AB'nin en istikrarlı ülkesi sayılan ve krizden korkunç bir ihracat fazlası vererek uzak kalmayı beceren Almanya'yı karıştıracak bir potansiyel içeriyor. Sermaye, Schengen nedeniyle kayıplarından şikayet ederken, AfD ile her şeyi yitirebileceğini biliyor.

ANKARA'NIN İTİBARI

Ya bizi ilgilendiren yanı? Şu: Ankara'daki dincilerin, Suriyeli, Iraklı, Afgan, Pakistanlı vs. yoksulları Türkiye'de enterne edebilmek ve AB'ye girmelerini önlemek için Brüksel'den 3 milyar değil en az 5 milyar avro istediği basına sızdırılaberi, Ankara'nın herhangi bir itibarı kalmadı. Ama savaş eken eski bir kavram "jeopolitik", tüm dizginleri ele almış bulunuyor. Brüksel'de, daha doğrusu Berlin-Paris hattında Ankaralı tüccar imamların insafına kalmak isteyen bir politikacı yok, ama ortada bir başka çare de yok. Türkiye'ye Suudiler gibi bakıyorlar. Herkesin eli mahkûm...

Neoliberal barbarlığın beşiklerinden Almanya, kendi yoksullarına "prekarya" adını vereli çok oldu. Ancak, sınır kapılarında ve "kamplarda" yaşayan mülteciler bu prekaryadan çok daha yoksul. Son varlıklarını paraya çevirip insan tacirlerine kaptıran, ama ne olursa olsun kapağı Avrupa'ya atmak isteyen mülteciler, gerçi savaş bölgelerinden barış bölgelerine kaçtıklarını düşünüyorlar... Ama kaynaklandıkları bölge çok büyük, gelenlerin sayısı çok fazla ve gelinen bölge ve nüfus çok küçük. Yerli yoksullar resmen bir öfke patlaması içinde ve gözleri bu yeni konuklarda.

Özetin özeti, diyelim: AB krizi artık avro krizi olmayı çok aştı. Berlin, Türkiye'nin tüccar dincilerine bir tür demir perde kurdurup, işin şiddetini soğutmaya çalışıyor. Türkiye'den bir tampon ülke çıkamayacağını yakında anlayacaklarını ileri sürebiliriz. Eski antikomünist perdelerin yeni ve görece demokratik/neoliberal versiyonlarının da şansı yok.

AB veya Almanya Avrupası, olmayacak Türkiye ve mülteci dualarına amin demeye çalışıyor. Türkiye dağılıyor da, AB sağlam mı kalıyor? Kapitalizm ve demokrasisi böyle bir şey.

■ Osman Çutsay

'Savaş olmasın' tutanakları

İMRA LI TUTANAKLARI ÜLKEMİZİ HEDEF ALAN VE BİR DİZİ BAŞKA PROJEYLE İÇ İÇE GEÇMİŞ EMPERYALİST PLANLARIN HEM TEŞİRCİSİ HEM DE YÜRÜTÜCÜSÜ OLARAK İŞ GÖRÜYOR. "SAVAŞ OLMASIN" SLOGANININ VAHŞİ BİR SALDIRGANLIKLA PARALEL YÜKSELDİĞİ BİR DÖNEMDE, "SIZINTI" MALZEMELER SİYASETİN HİZMETİNE SUNULUYOR.

Geçtiğimiz günlerde Avrupa'da yayımlanan bir kitap vesilesiyle bir kez daha gündeme giren İmralı tutanakları, Kürt siyasi hareketinin yönelimlerini şeffaflaştırarak meşrulaştırmanın yanı sıra, tıkanıklık yaşayan siyasette çıkış arayışındaki herkesin işine yarayabilecek yüzlerce data içeriyor.

Öcalan Fidan'a övgüler düzmüş, Paris cinayeti onların işi değilmiş, olsaymış bile istemeden yapmışlarmış... Kendisi AKP'yi sınırlamış, Baykal asil sorumluymuş... O komutan öyleymiş, bu siyasetçi CIA ajanıymış... Büyük bölümü de "doğru" sınıfına sokabileceğiniz bu değerlendirmeler yığıcı -önümüze getirilen tutanakların tamamen düzmece olmadığını varsayacak olursak bugünkü siyasi sorunsallar açısından "savaş olmasın" zeminindeki bir uzlaşma arayışının tarafları arasında bir tampon bölgenin varlığının güvencesini oluşturuyor. Tampon bölge Abdullah Öcalan'ın kendisinde temsil olunmaktadır ve tutanakların ortaya çıkardığı malzeme de bunun kanıtıdır.

Esasen ilgili tarihlerde ihtiyaç duyulan politik mesajları içeren ve reelpolitik yükü çok daha fazla olan bu değerlendirmelerin hepsinin bugün de Kürt liderin yaklaşımıyla birebir örtüşüğünü düşünmemek gerekir. Ama o zaman ya da bu zaman "savaşı durdurmak için" kendisine misyon biçmiş olan Öcalan'ın bu misyonla uyumlayacak değerlendirmelerden hep uzak durduğu da ortada.

ÇILGINLAR KAFESİNDEN ÇIKTI

Öte yandan "savaş olmasın" zemini olası bir uzlaşma için yeterli değildir. Çünkü bugün Ortadoğu coğrafyasında Kürtlerin de merkezinde olduğu -artık istemeseler de olmaya zorlanacakları- kapışma siyasetinin aktörleri, ölçek itibarıyla daha büyük bir barbarlık yaşanmadan uzlaşma arayışına girmeyecektir. Bölgedeki aktörler için devir "uzlaşma" değil, "kapışma" ve koz toplama devridir. Ve bunun temel

HALKLARIN KARDEŞLİĞİ İÇİN SOSYALİZM DİYORDUK; KÜRT HALKININ BÖLÜNMEMESİ İÇİN DE SOSYALİZM DEMEK GEREKİYOR. ON YILLARDIR HEM KENDİ İÇİNDE HEM DE BÖLGE HALKLARIYLA BİRLİĞİNİ ANCAK SOL VE SOSYALİST POLİTİK EKSENLERDE İNŞA EDEBİLMİŞ OLAN KÜRT HALKI, BUGÜN BİR KEZ DAHA BU ZEMİNE İHTİYAÇ DUYUYOR.

motivatorünü, varlık/yokluk sorunları oluşturmaktadır. Örneğin, Esad ve Erdoğan aynı coğrafyada var olmayı sürdüremez, burada bir hukuk/diplomasi inşa edilemez. Ve bölgedeki tek varlık/yokluk sorunu bu ikilinininki değildir.

Bir süredir Cenevre vs. gibi girişimlerde yaşanan tıkanma ya da "Suriye ve Ortadoğu" başlığında diplomasi sadece gizli diplomasi şeklinde sürdürülebilir olması ve tarihe düşülen kayıtlarda "çözumsuzlük, tıkanıklık" dışında bir gelişmenin olamaması... Tüm bunlar daha büyük bir kapışmayla çözülebilecek ve yeniden bir dil oluşturma zemininin ancak böyle bir yıkım sonrası kurulacak masada mümkün hale gelebileceği bir tabloya işaret ediyor.

Siyasi rasyonelleri ve referansları bulun ve buna göre hareket eden siyasi aktörlerin zamanla devreden çıktığı, bölgede olağan bir diplomasiyenin yeniden inşasını imkânsız kılacak kadar çelişki ve şiddet biriktiği ve "ne olacak" sorusunun yanıtının siyasetin bu dönemlerinde kafeslerinden çıkarılan çılgın öznelere eylemlerinde aranmaya başlandığı bir "ortam"dan bahsediyoruz.

Rusya gibi daha rasyonalitesi yıpranmamış bir figürün bu sahneye doğrudan savaşmak üzere, en gelişkin silahlarıyla girmesi basitçe savaşkan gücüne güvenmesinden değil; diğer müdahale imkânlarının tükenmiş olmasından kaynaklanıyor.

KÜRTLERİN "BİRLİK" SORUNU

Savaş ve barış gibi insani yükü fazla konularda ifadeler ağır kaçabilir, yapacak bir şey yok: Ortadoğu'da artık çılgınlar kafesinden çıkmış durumda ve yeni savaşlar mayalanıyor.

Bu tablonun merkezinde de "savaş olmasın", özerklik ve "bağımsız Kürt devleti" gibi farklı ve geniş bir yelpazeye yayılan siyasi önerileri bulunan Kürtler yer alıyor. Bu farklı siyasi önerilerin sınıfsal ve tarihsel farklı taşıyıcıları da mevcut. Aslında ortak bir ulusal davası olan "Kürtler"den söz edemiyoruz.

İsrail ve Türkiye'nin (Fransa-Suudi'lerin de dahil olduğu bir siyasi eksen) desteklediği Mesut Barzani'nin "Kürt devleti" ile Esad ile ilişkileri gelgitli olan ama yakın dönem ABD ile kurduğu temaslarda da bu doğrultudaki olumlu ilişkileri onay alan Suriye Kürtlerinin kantonları nasıl ortaklaşacak? Peki Murray Bookchin kaynaklı demokratik özerklik programı doğrultusunda Türkiye'ye yeni bir Anayasa öneren ve aslında "devlet istemeyen" Kürt Siyasi Hareketi? Avrupa Özerklik Şartı güneydoğuyu demokratikleştirirken, Kuzey Irak petroleri için ayrı bir hukukun kavgası mı verilecek?

Halkların kardeşliği için sosyalizm diyorduk; Kürt halkının bölünmemesi için de sosyalizm demek gerekiyor. On yıllardır hem kendi içinde hem de bölge halklarıyla birliğini ancak sol ve sosyalist politik eksenlerde inşa edebilmiş olan Kürt halkı, bugün bir kez daha bu zeminde ihtiyaç duyuyor.

Bu siyasi çeşitlilik bölgedeki genel tablo içinde de olumlu bir yönelime işaret etmiyor. Zor da olsa sormamız gereken sorular ortaya çıkıyor: Kürtler daha önce de farklı dönemlerde yaşadıkları trajediyi bir kez daha mı yaşayacak? Bir kez daha farklı ve düşman odaklarla işbirliği yaparak birbirleriyle karşı karşıya mı gelecek? Yahut kurulacak bir Kürt devleti, bölgenin diğer "devletlerinin" kaderini doğuştan yaşayarak bir iç savaşla mı doğacak?

"Savaş olmasın" bu ihtimalleri uzaklaştırmaya yetecek bir söz değil. Sadece Kürtler için değil, Ortadoğu için de "savaş olmasın" yetmiyor. Bu "söz" gerçekte, yeni dönemde pastanın hangi dilimini kapacağı hesapları yapan emperyalist odaklara fısıldanan bir temenni olduğu oranda söylendiği andan itibaren işaret ettiği rotanın dışına çıkıyor.

Son 15 yılı üzerinde savaş bulutlarıyla geçiren coğrafyamızda, ancak halkların ortak ve net hedefler belirlediği ve bu doğrultuda mücadele ettiği bir siyasi hat inşa edildiğinde "savaş olmasın" temennisi gerçeğe yaklaşacaktır. Gerisi, çılgınlara özgü samimiyetsizlik!

■ Gamze Erbil

Kıdem tazminatında yeni

'KIDEM TAZMİNATI FONU' UYGULAMASINA GEÇİLDİĞİNDE İDDİA EDİLENİN AKSİNE İŞÇİLERİN EKONOMİK AÇIDAN MAĞDURİYETLERİ ARTACAK VE İŞTEN ÇIKARMALAR DAHA KOLAY HALE GELECEK.

Kıdem tazminatı konusundaki düzenleme, 10 yıldan uzun bir süredir AKP'nin gündeminde. İşçilerin elinde kalan az sayıdaki kazanımlardan olan kıdem tazminatı hakkı, işçilerin güvencelerinden biri olma özelliğini koruyor. Patronların haklı bir sebep olmadan işçiyi işten çıkarması, işçinin haklı bir sebeple işten çıkması, kadın işçinin evlendikten sonraki bir yıl içinde işi bırakması veya işçinin ölmesi gibi nedenlerle ödenen kıdem tazminatı düzenlemesi bireysel fon sistemine geçirilmek isteniyor.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, "Hükümet olarak biz diyoruz ki, fon kuralım. Fonda parası yatsın. Yarın işyerinden ayrıldı, gitsin hesabından parasını çeksinsin. Ne mahkemeye gitsin ne avukata gitsin" diyerek konuyu tekrar gündeme taşıdı.

Kıdem Tazminatı Fonu, işverenin aylık ücret üzerinden primi işçi adına açılan bireysel hesaba yatırmasını öngörüyor. Kıdem Tazminatı Fonuna ödenecek aylık prim miktarı ise aylık kazancının belli bir yüzdesini geçmemek koşulu ile fon yönetim kurulunun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek.

AKP, kıdem tazminatını fona bağlama nedeni olarak işçilerin kıdem tazminatını zaten alamadığını, fonda biriken paralarını istedikleri zaman çekip kullanabileceklerini söylüyor.

Bu iddia işçi tarafında karşılık bulmadı ve sendikaların kıdem tazminatı konusundaki düzenlemeye karşı çıkması

ile de hükümetler her seferinde geri adım atmak zorunda kaldı.

Kıdem tazminatını fona bağlamak için türlü yalanlar ortaya atan AKP, çalışma yaşamında gerçekleştirdiği tüm düzenlemelerde olduğu gibi yine, "sosyal diyalog" mekanizması içinde konuyu çözmek istediğini söylüyor. AKP, her fırsatta bunu dile getiriyor ama her seferinde de kendi isteğini karar altına alıyor. Kıdem tazminatı konusunda en son açıklama Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu'dan geldi.

Soylu kıdem tazminatı fonunu kuracaklarını ancak fona katılımın isteğe bağlı olacağını, ayrıca tazminat hesabının da 30 gün üzerinden hesaplanabileceğini söyledi. Yeni sisteme girmek isteyen kişilerin fona geçeceğini, istemeyenin fona geçmeyeceğini açıkladı.

İşçilerin ve patronların mutabakatının önemli olduğunu ifade eden Soylu, sendikaların talepleri karşısındaki geri çekilişi güçlü bir hamle ile kendi istekleri doğrultusunda tamamlamaya çalışıyor. Ayrıca sendikaların bu öneriye sıcak baktığını da tahmin etmek zor olmasa gerek. Hem eski sistem devam edecek, hem de fon uygulaması başlayacak,

işçi işveren mutabık kalırsa fon sistemine geçilecek. Bu uygulamanın, pratikte, patronların fona geçme isteğini işçilere onaylatması anlamına geleceği açıktır.

Fonun kabulü halinde ise, işsizlik sigortası fonunda olduğu gibi, işçilerin yararlanma koşullarının ağırlaştırılacağı ve çok az işçinin fondan faydalanacağı sürpriz olmayacak. Ayrıca fon ile işçilerin kıdem tazminatı miktarlarının düşürüleceğini de tahmin etmek zor değil. Çünkü patronlar yıllardır kıdem tazminatını yük olarak gördüklerini söylüyor ve işletmelerin üzerinden bu yükün kaldırılmasını istiyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, yaptığı açıklamada hızını alamamış olmalı ki, "Hafta sonları ailenin bir araya gelip kıdem tazminatı fonunun kendilerine ait hesabında ne kadar para biriktiğine bakması"nın hayallerinden biri olduğunu söylüyor. Bakan Soylu patronlar fona para yatırmadığında işçilerin ne yapacağını ya da patronların nasıl denetleneceğini hayal ediyor mu bilmez ama, işçilerin kıdem tazminatının buharlaşacağı açık. Bakan, patronların kıdem tazminatı yükünü karşılayamayacağı için işçiyi işten çıkaramamasına üzüldüğünü de söylemiş. Patronlar işçiyi işten çıkaramayınca çalışma barışı ortadan kalkıyormuş!

YALANLAR BİTMİYOR

Kıdem tazminatı fonu uygulamasına geçiş için işçilerin kıdem tazminatını

dönem

alamamalarını gerekçe gösteren AKP, işçilerin güvencelerini hedefe koyuyor. İşyerinin statik hale gelmesi, 20 yılın üzerinde aynı işyerinde çalışılması AKP için çalışma yaşamında tercih edilmesi gereken bir çalışma biçimi. 20 yıl çalışan işçinin kıdem tazminatı da yüksek oluyor diye patronlarla birlikte AKP de bu kadar uzun sürelerde işçilerin çalışmasını istemediklerini ifade ediyor ama bu söylenilenin bugün bir gerçekliği yok. Çünkü OECD istatistiklerine göre Türkiye’de toplam çalışan içerisinde bir işyerinde 12 aydan daha az süre çalışanların oranı yüzde 25. Dört işçiden biri bir yıldan daha az süre içinde işyerini/ işini değiştiriyor. Geri kalanların da kıdemlerinin değil 20 yılı 5 yılı bile bulması zor.

Kıdem tazminatı fonunun güvenceli bir çalışma sistemi, güvenceli sosyal güvenlik sistemi oluşturacağını, üstelik sistemden yararlanmak için yalnızca çalışma hayatına başlamanın yeterli olacağını iddia eden AKP’li bakan, ülkemizde çalışanların güvencesinden değil, olsa olsa patronların güvencesinden söz edebilir.

Kıdem tazminatının mevzuat katı olduğu için işçileri ezdiği Bakan’ın açıklamaları arasında yer alıyor. Bu öneri, iki yönü ile gerçekleri yansıtmıyor. Katı olduğu iddia edilen yasalar, 2000’li yılların başından bugüne esnetiliyor. Esneklik için atılan her adım ise işçilerin haklarının budanmasına neden oluyor. Ayrıca işçilerin hiçbir güvencesi bulunmuyor. Patronlar işçileri işten çıkarma konusunda zorlanmıyor. Bu konuya değinen DİSK, kıdem tazminatı fonu konusunda iş güvencesinin yok edilceğini, patronlar işçi çıkardığında toplu ödeme yapmak zorunda kalmayacağı için işten çıkarmaların kolaylaşacağını, tüm işçilerin “gündelikçi” gibi çalışacağını ve sendikalaşmanın imkânsız olacağını, kıdem tazminatının hayal olacağını ifade etti.

Türk-İş Başkanı ise, “Mevcut sisteme razıyız. Kıdem tazminatı alamayanlara yönelik düzenleme yapınlar, kimsenin elini tutan yok” diyerek yaptığı açıklamada Bakan Soylu’nun ikili modelini kabul ettiklerini açıklamış oldu.

■ Zehra Güner

İşçi annelere esnek çalışma

İŞÇİ ANNELERE TANINAN KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA HAKKI VE O SÜRE ZARFINDA KİRALIK İŞÇİ ÇALIŞTIRILMASI UYGULAMASI KADINLARIN İŞE MÜRACAATLARINDA KÖTÜ ETKİLERİ OLACAĞI GİBİ, ESNEK ÇALIŞMAYI YAYGINLAŞTIRACAK.

Geçen hafta Meclis’te “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” yasaladı. Torba Yasa içinde işçi annelerin izin hakları yeniden düzenlendi. Bu düzenlemeye paralel olarak kiralık işçilik de Torba Yasa ile Meclis’ten geçmiş oldu. Kabul edilen yasaya göre, küçük çocuğu olan ebeveynlerden birine doğum izinlerinin bitiminin ardından, ilkökul dönemine kadar yarı zamanlı çalışma hakkı veriliyor. Doğum sonrası yarı zamanlı çalışacak olanların oluşturacağı boşluk “kiralık işçiler” ile doldurulacak. Kiralık işçilerin sözleşmesi, işçi anne işe geri döndüğünde feshedilecek.

İşçi anneler için geçerli olan düzenlemelerden biri, her doğumda altı aya kadar haftalık çalışma süresinin yarısı kadar verilen ücretsiz izin süresince yarı çalışma ödeneğinin ödenmesi. Bu uygulamayla, işçi anneler ücretsiz izin süresi kadar yarı zamanlı çalışmış olacak ve yarı çalışma ödeneği alacak. Ancak, yarı çalışma ödeneğinin hak edişinden tüm işçi anneler yararlanamayacak.

Kadın işçinin bu haktan yararlanabilmesi için doğumdan önceki son üç yılda en az 600 gün işsizlik sigortası primi yatırılması gerekiyor. Ayrıca, doğum sonrasında analık izninin bittiği tarihten itibaren 30 gün içinde SGK’ya “doğum sonrası yarı çalışma belgesi” ile başvuruda bulunulması da yararlanma koşulları arasında yer alıyor.

Yarı zamanlı çalışan kadın işçilerin ücretleri ve çalıştıkları süreye tekabül eden kısmın prim ve ücretleri işveren tarafından, çalışmadıkları süreye tekabül eden prim ve ücretleri İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak. Ödenecek ücret, günlük asgari ücretin brüt tutan kadar olacak.

Yarı zamanlı çalışma hakkından yararlanacak işçi kadınlara eşinin çalışması şartı kondu. Eşi çalışmayan işçi, bu düzenlemeden yararlanamayacak.

İşçi annelere tanınan kısmi süreli çalışma hakkının ve kiralık işçi çalıştırılmasının kadınların işe müracaatlarında negatif unsur olarak sıkıntı yaratacağı tartışılıyor. Ayrıca kadın istihdamını artırmayı hedefleyen hükümet, istihdamı artırmak için esnek çalışmayı yaygınlaştırıyor. Öyle ki, işçi annelerin tamamının da yararlanamayacağı bu düzenleme ile kadınların yerine kiralık işçi olarak çalıştırılanların da ciddi bir biçimde güvencesizliğe itilmesi anlamına gelecek.

Kısmi süreli çalışan ebeveynin iş güvencesini garanti altına almakla övünen hükümet, kiralık işçinin hakları konusunda hiçbir açıklama yapmadı. Güvencesizliğe, kiralık işçiliğe kadınlardan başlayan hükümet, üstelik annelik gibi bütün insanların kolayca ikna olacağı bir durumu kendine siper ediyor. Kadın işçilerin diğer çalışanlarla eşit haklara sahip olmasının önüne geçen bu düzenleme, kadın işçilerin ücretlerinin daha da düşürülmesine neden olacak.

KEMAL OKUYAN

HDP'nin hesap ha

Kürt siyasi hareketinin içinde farklı eğilimler, bu farklı eğilimlerle örtüşen farklı sınıfsal özellikler olduğu açık. Ancak hareketin her bir dönemeçte bu eğilimler arası sistematik, tutarlılığı olan bir muhasebe süreci içine girmediği de ortada.

Hareketin yönelimi, bu eğilimler arasındaki dengelerden çok, bölgemizde söz sahibi olan uluslararası aktörlerin tercihleri, bu aktörlerin birbirleriyle mücadelesi, sürekli değişen ittifaklar sisteminde şu ya da bu tarafta yer tutma kaygısı, AKP bloğu içindeki gerilimler ve bizzat siyasi iktidarın konumlanışına bağlı olarak çiziliyor.

Bazılarının sandığı gibi, Türkiye solunun HDP içindeki ya da yanındaki bölmesinin Kürt siyasi hareketinin karar alma süreçlerine herhangi bir etkisi yok. Zaten etki edecek bir sol duyarlılıkları da kalmıyor o koordinata yerleştiklerinde.

Bu açıdan Kürt

“ BARIŞ VE SAVAŞ GERÇEKTE İÇ İÇEDİR. ANCAK TOPLUMSAL ALGIDA AYNI ANDA HEM SAVAŞÇI HEM BARIŞÇI OLMAYI GENİŞ BİR KESİME KABUL ETTİRMEK İÇİN AKP GİBİ ÇOK GÜÇLÜ BİR MANİPÜLASYON YETENEĞİNE VE BU YETENEĞİ ONA VEREN "İKTİDAR" AYGITINA GEREKSİNİM VARDIR. HEM MUKTEDİRİ HEM MAZLUMU OYNAYARAK YÜZDE 14'E ULAŞAN HDP SEÇMENİNİ BİR ARADA TUTMAK OLANAKSIZDI, BEKLENEN OLDU. ”

YENİ-
OSMANLILIK
GİBİ YAYILMACI,
MİLİTARİST
VE GÜNCEL
BİR PROJENİN
ÖLMÜŞ, SOLMUŞ
BİR TURAN
ÜTOPYASININ
YERİNE GEÇEREK
MİLLİYETÇİLİĞE
ENERJİ
VERECEĞİNİ
GÖRMEMEK DE
İLGİNÇ.

siyasi hareketinin nerede hata yaptığı, nerede tuzağa düşürüldüğü, nerede bilerek ve isteyerek adım attığı bir yerden sonra anlaşılıyor. Dolayısıyla eleştiri de zorlaşıyor, daha doğrusu anlamsızlaşıyor. Çünkü herhangi bir siyasi aktörün tasarruflarına ilişkin bir değerlendirme, o aktörün hedef ve araçlar bağlamında bir tutarlılık sergilemesine bağlı.

Böyle bir tutarlılık görülüyor. Ama yine de Kürt siyasi hareketinin son dönemdeki bazı tercihlerini tamamen siyaset tekniği açısından, pragmatik bağlamda ele almak ve bu tercihlerin sonuçlarının az-çok kestirilerek yapılması olasılığını bir an için bir kenara koymak mümkün.

Bu olasılık bir hayli güçlü olsa da...

MİLLİYETÇİLİK VE İSLAMCILIK

Dinselleşmenin milliyetçiliği yumuşatacağı, etkisizleştireceği düşüncesinden başlayabiliriz. Bu yaklaşım başından beri temelsizdi. Ama liberal solun kafasında hâlâ Erdoğan'ı, AKP'yi ve genel olarak İslamcı siyaseti milliyetçilerin rehin aldığına dair saçma sapan bir düşünce var. Hemen söyleyeyim: Milliyetçilik İslamcılığa renk vermedi, İslamcılık milliyetçiliğe hayat verdi!

Bunlar zaten yıllarca birbirini beslemiş, aynı toplumsallık üzerinde yükselmiş iki hareket. Dahası, Türkiye ilericiği ile

taları...

mücadelede ortak misyonlar üstlenmişler. Birbirinin karşısına koyarken fazla tez canlı davrandılar.

Yeni-Osmanlılık gibi yayılmacı, militarist ve güncel bir projenin ölmüş, solmuş bir Turan ütopyasının yerine geçerek milliyetçiliğe enerji vereceğini görmemek de ilginç. Dedim ya, görülmüş de olabilir. Bölge gücü olan, büyüyen, yayılan, imparatorluk hayallerinin "İslam kardeşliği" üzerinden Kürt sorununu çözeceği varsayımı baştan aşağıya yanlıştı.

Dozu sürekli ayarlanan bir Türkçü karakter taşımadan AKP'nin bölge politikası nasıl ayakta duracaktı?

Hesaplar bir kez Erdoğan'a yardım etmek üzerine yapıldı, hep aynı mantık: Hükümet ama iktidar olmadı vah vah, asker vesayeti vah vah, milliyetçilere teslim oldu vah vah... Olay sadece milliyetçi oyları çekmekle açıklayanlar da var!

Madem milliyetçiliğe hayat vermektense söz ettik, Kürt sorununa bağımsız ve diğer bütün sorun ve çelişkileri üst belirleyen bir olgu olarak yaklaşılmasına değinmemek olmaz. Bunun Türkçülüğü

güçlendireceği apaçık ortadaydı.

Bir başka hesap hatası, Haziran seçimlerinden sonra yaşandı. Şöyle bir ezberle hareket edildi: Erdoğan "saldırarak" HDP'nin oylarını düşürecek!

Saldırı ve oy düşmesi arasındaki ilişki, ille tek yanlı kurulmak zorunda değil. Pekala tersi de olabilirdi ki Haziran seçimlerinden önce oldu. Örnek olsun Diyarbakır mitinginde patlayan bombaların HDP'nin oylarını artırdığını herkes biliyor. Diyarbakır, Suruç ve Ankara katliamlarının siyasi sorumluluğu her durumda hükümettedir. Öte yandan bu saldırıların peşinen AKP'nin işine yaradığını, bunun için yapıldığını söylemek saçmadır.

HDP, Türkiye'nin huzurunun kaçmasını istemeyen batılı orta sınıf duyarlılığına, bu duyarlılığın etkisi altındaki yoksullara hitap ederek oylarını artırdı. Daha önemlisi, AKP'yi geriletecek ve AKP ile ortaklığı bitmiş bir aktör görüntüsü verdi.

BİR BAŞKA HESAP?

Suruç ve Ankara'daki saldırılar seçmen bazında HDP'yi değil AKP'yi daraltabilirdi. Ancak bir fikri sabitle "Erdoğan gelecek, HDP'yi baraj altı bırakacak" değerlendirmesi yapılırca, Erdoğan'a geniş bir manevra alanı açıldı ve o alana karşılıklı silahlı güçler yerleşti.

Ankara Garı katliamından sonra HDP'nin hareketsizliği, "Erdoğan gemek istiyor, biz sakin olalım" mantığının ürünü değilse, örtülü başka bir hesap anlamına gelmektedir.

Her durumda, bu koşullarda HDP'nin Haziran'da yarattığı rüzgârın dineceği besbelliydi. Bu rüzgâr, bir açıdan "huzur" arayışı ile ilgiliydi. Kürtlerin Türkiyelileşmesi, kangrenleşen bir sorunun çözülmesi toplumu rahatlatıcağı.

BİR ŞEY DEĞİŞMEZ: YERİ GELDİĞİNDE KENDİ ADINA SON DERECE GÜÇLÜ MANEVRALAR YAPAN, İNİSİYATİF GELİŞTİREN KÜRT HAREKETİNİN BU TERCİHLERİ, "HESAP HATASI" NİN ÖTESİNE İŞARET ETMEKTEDİR. HESAP HATASI, İLLA Kİ BAŞKA HESAPLARLA İLİŞKİLENDİRİLMELİDİR.

Zaten Demirtaş bu arayışa denk düşen bir profil veriyordu. Ancak bu arayışın aynı zamanda AKP'yi bitirmek olmasa da geriletmek ya da dizginlemek gibi bir boyutu da vardı. Huzur arayışı ile bunu birlikte düşünmek gerekiyordu.

Mağdur edilmiş, bombalanan bir siyasi parti olarak HDP'nin durgunluğu bu sefer "huzur" değil paniğe yol açtı.

Ve tam da aynı anda Kürt siyaseti, huzur-istikrar-çözüm gibi duyarlılıklar geliştiren orta sınıflara ve ulusalcı reflekslerini laiklik kaygısı nedeniyle geriye çeken CHP'lilere hiç uymayacak bir "askeri" kartla yanıt verdi Erdoğan'ın operasyonlarına...

Bunun açıklamasını biz yapmak durumunda değiliz.

Türkiye'nin batısında HDP'ye yönelen seçmenin Suruç ve Ankara'daki katliamlarla, ordunun operasyonlarını aynı kefeye koymasını beklemek gerçekten de ilginç bir akıl yürütmenin ürünü olsa gerek.

Barış ve savaş gerçekte iç içedir. Ancak toplumsal algıda aynı anda hem savaştı hem barıştı olmayı geniş bir kesime kabul ettirmek için AKP gibi çok güçlü bir manipülasyon yeteneğine ve bu yeteneği ona veren "iktidar" aygıtına gereksinim vardır.

Hem muktediri hem mazlumu oynayarak yüzde 14'e ulaşan HDP seçmenini bir arada tutmak olanaksızdı, beklenen oldu.

Başka hesap hatalarından da söz edilebilir.

Ancak bir şey değişmez: Yeri geldiğinde kendi adına son derece güçlü manevralar yapan, inisiyatif geliştiren Kürt hareketinin bu tercihleri, "hesap hatası"nın ötesine işaret etmektedir.

Hesap hatası, illa ki başka hesaplarla ilişkilendirmelidir.

İlk komünist katliamından 95 yıl sonra Anmak ve şanslılık

NÂZİM HİKMET YİNE ONLARDAN SÖZ EDERKEN "DÖVÜŞENLER ÖLENLERİN TUTMAZ YASINI" DİYORDU. HAKLIDIR. YAS TUTMAK AKLIMIZDAN BİLE GEÇMİYOR. BİRLİKTE YÜRÜYÜRÜZ. MÜCADELEYİ DEVRİME TAŞIMANIN SORUMLULUĞUNU BİR AN BİLE UNUTAMAYIZ, SUPHİLER OMUZ BAŞIMIZDAN BİZE BAKARKEN.

Unutmak... eğer bir sağlık sorunundan ileri gelmiyorsa, yani patolojik bir durum söz konusu değilse, unutkanlık aslında geçmiş deneyimlerin bugün anlamlandırılmamasından kaynaklanır. Neden unutamam ki, hatırlamaya değer bir olayı, bir kişiyi? Başımıza gelen hatırlamanın güncel bir bağlama yerleştirilmesindeki boşluktur. Fizyolojik bir neden yoksa mesele toplumsaldır.

Siyasal mücadeleden söz ettiğimize göre bu koşulu bütünüyle kaldırabiliriz. Topluca unutkanlık hastalığına tutulmaz ki... Ama topluca nasıl anlamlandıracağımız sorusunun yanıtını veremeyebiliriz pekâlâ...

Siyasal mücadelede takvim devrimciliği denen bir sapma var. Burada unutkanlığın tam tersi işler. Kişisel veya kolektif geçmişin kıvrımlarında, bugünle bağlantısı kurulamayan bir yaşam sürmektedir. Geçmişte yaşananın bugün için bir "deneyim" anlamı kalmamıştır. Kalabilecekseniz de konuya bu mercekte bakılmamaktadır. Zaten -ya da aslında- maksat başkadır. Bir örgüt, süregiden mücadelesiyle bağlantı kurmaya değil, kendi iç yaşantısını güzellemeye karar kılmış olabilir örneğin. Bütün ritüeller manasız sayılmaz tabii ki. Tersine, bir siyasi hareket kendi dilini, değerlerini, duyarlılıklarını geliştirmeden, yeniden üretmeden kimliksizleşecek, silikleşecektir. Ama bunların mücadelenin organik parçası olmaları gerekir. Değilse... takvim devrimciliği toplumdan, güncellikten kopuşa ve örtük bir apolitizme sürükler.

İLK GÜN DE, 95 YIL SONRA DA YURTSEVER

1921'in Ocak ayında yaşamları genç yaşta sonlanan Mustafa Suphi ve arkadaşları bu açıdan 2016'nın komünistlerine hakiki bir anlam bağlantısı sunuyorlar.

Ödedikleri bedel, bu insanlar için sürpriz değildi. O kadar ki öncesinde tartışmışlardı bile olasılıkları. Henüz Türkiye'nin siciline bu ölçekte bir solcu katliamı girmemişti. Ama her tür provokasyon mümkün, hatta muhtemeldi. Bunları aşabilmenin garantisi de yoktu açıkçası.

Ödedikleri, yurtseverliğin bedeliydi!

Ülke emperyalizmin saldırısı

altında olacak, siyaset bu saldırıya uyum sağlamayı seçenlerle boyun eğmeyenler arasında bir sadeleşmeye doğru akacak ve işçi sınıfı adına söz ve eylem üretmeye karar vermiş olan komünistler yurtseverce bir mücadeleye aktif olarak dahil olmanın risklerini "veri" alacaklar... Bedeli göze aldılar.

Peki bugün yurtseverliği, anti-emperyalizmi bir erdem, bir mücadele ilkesi olarak dokularında hissetmeyenler, nasıl anlamlandırabilirler ki 15'leri hatırlamayı?

Boş verseler, anmasalar, unutsalar daha iyi. Çünkü tahrif etmek zorunda kalacaklardır. Tek yanlış bakış, bütünlüksüz değerlendirme en kötü tahrifat türüdür. Örneğin sadece kahraman olmalarını görecektir ölenlerin. Veya memleketimizde faili meçhul suçların ne denli uzun bir geçmişi olduğuna odaklanacaklardır bir tek. Komünistlerin kahramanlıklarının siyasal bağlamını ihmal etmek tahrifattır. Anti-emperyalist mücadelede sosy-

alist devrimci bir emekçi cephesi açma kararını bir

kenara bırakıp derin devlete odaklanırsanız, sosyalizm ve sınıf duyarlılıklarından demokrasiye, burjuva demokrasiye doğru kayarsınız.

Bütünlük sadece geçmişte kurulmaz. Bugün kurulur. Bugün Türkiye'deki görevi işçi sınıfına ve sosyalizmin iktidarına bağlamayanlar Suphileri unutsunlar.

NEYE GERİCİ DERİZ?

Türkiyeli komünistler olarak, partimizin kurucu kadrosunun siyasi, ideolojik tercihleri açısından şanslı sayabiliriz kendimizi. Mustafa Suphi, bugünlere devrolan bir belgede 1920'lerin Türkiye'sinde işçi sınıfının tarihsel rolünü reddedenleri, işçi sınıfına eti ne budu ne diye yaklaşanları "en koyu mürteci" olarak adlandırıyor.

Emperyalizmin işbirlikçileri, adlı adınca dinci gericilik ve bunlara ek olarak işçi sınıfını hafife almak... TKP'nin kurucu önderliği tüm bunları aynı "gericilik" kategorisine sokuyor.

Yıl 2016. Gericiliğe karşı laikliği TÜSİAD patronlarında resmeden, işçi sınıfının "çooook" değiştiğinden ve zaten "Gezi'de de olmadığından" dem vurup orta sınıflara ve dar kimliklere takılıp kalanlar, demokratikleşmeyi emperyalizme havale edip ikide bir uluslararası

Mustafa Suphi
1920'de Bakü
Birinci Doğu
Halkları Kurultayı'na
giderken trenin
kapisında. Masanın
başındaki kravatlı kişi
Komintern Başkanı
Zinovyev'dir.

kurumları Türkiye ile ilgilenmeye davet eden kesimler... Aman Suphiler hiç dokunmasınlar. Çünkü dokunduklarında ne olacağı bellidir. Suphiler birtakım yanlış, uyduruk fikirlere kapılıp ölmüş olacaklardır! Lütfen unutun...

Bugün Komünist Parti emperyalizmi, sermaye egemenliğini, dinci gericiliği, siyasi terörü bir bütünün parçaları olarak gördüğü için, Nâzım'ın "28 Kanuni Sani'yi Unutma" hatırlatmasına ihtiyaç duymuyoruz.

GEÇMİŞİ DEĞİL GELECEĞİ KONUŞUYORUZ

Şanslıyız dedik... Yukarıda değindiğimiz denklik hiç olmayabilirdi çünkü. Bugünün komünist kuşaklarıyla doksan beş yıl öncesi arasında düzgün, her bir basamağı öncekini izleyen, sonrakine bağlanan bir merdiven yok. Türkiye Komünist Partisi'nin tarihinde kesintiler var bir dolu.

Dolayısıyla bugün doğrudan doğruya Suphiler tarafından "kurulmuş" sayılamaz. Komünizm bizim ülkemizde, elbette önceki verilerle birlikte ama defalarca yeniden yola koyulmuştur.

Hal böyle olunca örneklediğimiz siyasal denklikler olmayabilirdi de... Yine saygıda kusur etmezdik.

Şimdi dahası var ve biz onlarca yıl öncesinde katledilen parti önderlerinden söz ederken geçmişin kıvrımlarına değil, geleceğe yüzümüz dönük duruyoruz.

Bu, "şans" dediğimiz durum bizi borçlandırıyor. Nâzım Hikmet yine onlardan söz ederken "dövüşenler ölenlerin tutmaz yasını" diyordu. Haklıdır. Yas tutmak aklımızdan bile geçmiyor. Birlikte yürüyoruz. Mücadeleyi devrime taşımamızın sorumluluğunu bir an bile unutamayız, Suphiler omuz başımızdan bize bakarken.

Ama yalnızca biz değiliz şanslı olan. Devrimci iddiaları, sınıfa güvenleri, politik cesaretleri bunca yıl sonra sürdürüldüğüne göre Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve diğerleri de şanslı. Boşuna ölmediler...

■ Aydemir Güler

Yurtseverlik, bağımsızlık ve laiklik

Komünist Parti Merkez Komite üyesi Kemal Okuyan'ın Türkiye Komünist Partisi'nin kurucu kadrolarının katledilmelerinin 95. yılında Komünist Parti'nin İstanbul'da gerçekleştirdiği anma etkinliğinde yaptığı konuşmadan bir bölüm:

Kapitalizm artık sadece ve sadece fenaluktur, yoksulluktur, zulümdür, eşitsizlik, adaletsizlik, savaş ve cehalettir. Bir an önce yıkılmalıdır. Yıkacak olan güç bellidir: emekçi halk. Yıkıma damgasını vuracak hareket bellidir: komünizm.

Mustafa Suphi bu hareketin ilk lideridir. Komünist olduğu için yoldaşlarıyla birlikte katledilmiştir. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katli, Manifesto'da burjuva sınıfının biri ilerici, diğeri gerici iki yüzünü göstermesi açısından önemlidir.

Mustafa Suphi ve yoldaşları Anadolu'ya gelirken çok uyarıldılar. Öldürülebileceklerini biliyorlardı. Ancak Milli Mücadele'ye katılmamak olmazdı; emperyalizme karşı mücadele etmeyen bir komünist parti olamazdı. Onlar bu mücadeleyi daha ilerilere taşımak istiyorlardı. Bunu daha baştan engellemek isteyenler tarafından öldürüldü.

Mustafa Suphi hiç kuşkusuz "bağımsız" bir Türkiye istiyordu.

İşgale karşı mücadele, emperyalist planların bozulması, bağımsızlık mücadelesiydi. Ancak nedir bağımsızlık?

Emperyalizm çağında, tekellerin her şeye; ekonomiye, siyasete, kültüre egemen olduğu bir çağda, bağımsızlık kapitalizmi yok etmeden elde edilebilir bir şey değildir. Uluslararası tekellerin düzeni, güçlü tekellerin ve onların devletlerinin borusunun öttüğü bir düzendir. Bu düzende karşılıklı bağımlılık vardır belki ama güçlünün zayıfı yönettiği, ona dayatmalarda bulunduğu da açıktır.

Biz komünistler emperyalistlerden nefret ediyoruz. ABD emperyalizmi, Avrupalı emperyalistler bizim düşmanımızdır. Ancak biz yerli kapitalistlerimizden de nefret ediyoruz. Onlar sömürücü, hırsız, zorba, gerici ve asalak bir sınıftır. Emekçi halkın sırtından zenginleşmişlerdir. Bağımlılık ve dış politikada onursuzluk bu sınıfın egemenliğinin ürünüdür. Bu egemenlik yok olmadan Türkiye bağımsız filan olamaz.

Mustafa Koç öldükten sonra arkasından çok şey söylendi; "vatansever" de dendi. Türkiye'nin en Amerikancı ailelerinden birisinden söz ediyoruz. Ayıptır. Bugün hâlâ "bağımsızlık"tan, "yurt sevgisinden" söz eden herkese şunu söylemek zorundayız: "Ya istiklal ya ölüm" yetmez. "Ya tekellerin düzeni ya müsavet ve istiklal" "Ya kapitalist barbarlık ya sosyalizm ve bağımsızlık".

Biden geldi kuyruğa girdiler. Komünistler dışında NATO'yu dert eden yok neredeyse. Nedeni çok basit: Kapitalizmi sorgulamadan ABD emperyalizmine tavrı alamazsınız. Dünyanın gerçekliği budur!

Aynı şey yobazlık için de geçerli.

Laiklik, son derece önemli bir siyasal ilke. Ancak sermaye sınıfı siyaseti, devleti ve toplumsal hayatı dinselleştirmeden egemenliğini sürdüremez. Bu kadar basit. Yalnız İslam coğrafyasında değil. Bugün bütün gelişkin emperyalist ülkelerde dinselleştirmenin yollarını arıyorlar.

Değerli dostlar,

Koç zenginleşiyor, Türkiye dinselleşiyor. Mesele bu kadar basit mi, basit!

Bugün laikliğin ayaklar altına alınmasının sorumlusu Erdoğan değil, emperyalizm ve Türkiye burjuvazisidir.

Çünkü yönetmeyi kolaylaştırıyor.

Biz bunu kabullenecek solculardan değiliz. Biden'den, Koç'tan, Saidi Nursi'den, Şeyh medet uman karşı taraftandır.

Biz Mustafa Suphi'nin yolundan yürüyoruz. Bu yolda yalnızlaşsınız, yalnız kalırsınız diyenlere, her şeyin sırası var önce bu ülkeye demokrasiyi getirelim, önce bağımsızlığı sağlayalım, önce Kürt sorununu çözelim diyenlere şunu söylüyoruz:

Biz çoğalmak için yalnız kalmayı göze alırsınız. Komünistler en zor dönemlerde bile asla yalnız değildir. Biz enternasyonal bir hareketiz. Tarihi bir misyonumuz var ve işçi sınıfı olduğu sürece hızla çoğalmayı beceririz.

Yalnız kalmayı göze alamayanların ise deyim yerindeyse rezil olduğunu, alçaldığını görüyoruz.

Bizim kafamız dik. Bu parti Erdoğancılık yapmadı, CHP'cilik yapmadı, Kürtçülük yapmadı, Türkçülük yapmadı, AB'cilik yapmadı.

Çünkü bu parti Türkiye'nin Komünist Partisidir.

Komünist Kadınlar anlatıyor: Neden tatsızlık çıkardık

BUGÜNLERDE SAĞINI SOLUNU ŞAŞIRANLARA SATAŞAN KOMÜNİST KADINLAR, "BİZ SİZİNLE KAVGALIYIZ" SLOGANIYLA YÜRÜTTÜKLERİ ÇALIŞMA İLE BİR "UZLAŞAMAMA ZEMİNİ"NE DİKKAT ÇEKMEYE ÇALIŞIYOR.

Türkiye siyaseti için bazı kelimeler hep baş döndürücü oldu. İlmih, halden anlayan, iç ısıtan şu kelimeleri bir düşünün; gülyüzlülük, bir aradalık, dayanışmacılık...

Kim güler yüzlü bir şeyle didişmek ister, kim dayanışma diyene yüz çevirebilirdi ki?

Bu "sıcak" kelimeler zaman zaman dünyayı yorumlarken kullanılan kavram setine ilişti, bir "üst kabuller serisi" nin yapı taşı haline geldi.

Üstelik bu "üst kabul serisi", belirli periyodlarla sola ait tüm düşünsel birikime operasyon düzenlemeyi iş edinen reformizmin de en sevgili oyuncuğuydu. Reformistlerin "gerçekçilik" iddiası, sıcak kanlı oyuncakları sayesinde ete kemiğe bürünebiliyor, insan içine çıkabiliyordu.

Komünistlere gelince, onlar genellikle tatsızlık çıkarma telaşındaydı.

Bugünlerde sağını solunu şaşırana sataşan Komünist Kadınlar, "Biz sizinle kavgalıyız" sloganıyla yürüttükleri çalışma ile bir "uzlaşamama zemini"ne dikkat çekmeye çalışıyor. Kadınların kurtuluş mücadelesinde "Eşitlik ve özgürlük arayışı en geniş parantezi açar" diyen komünistler, sıcakkanlı oyuncaklarla oynamaya tenezzül edilmeyeceğini söylüyor.

NEYİN DAYANIŞMASI?

Ülkenin kadınlar için cehennem döndüğü konusunda bir tartışma yok. Peki yangına körükle gidenlerden, dayanışma devşirmek de neyin nesi oluyor?

Biraz somutlayalım.

61. hükümetin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı, şimdise AKP'nin Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'i nasıl hatırlarsınız? Sağını solunu şaşırmayanlar için yanıt tek olmalıdır; Şahin AKP'lidir, AKP'nin vitrine koyduğu süsüdür, ancak esas olarak iktidarın piyasacı ve gerici hattının bir temsilcisidir.

2013'te Meclis'te bir soru önergesini yanıtlarken "erkek şiddeti" ifadesini kullanan AKP'li Şahin'in söylemi, bir

siyasi tutum kaymasıyla açıklanabilir, bir iyileşme belirtisine yorulabilir mi? Konu hakkında fikri alınan bir feministin yanıtına bakacak olursak öyle görünüyor; "Hem şaşırırım hem sevindim bu habere. Çünkü yüzlerce kadın öldürülüyor ama erkekten söz eden yok. 'Erkek şiddeti' demesi erkek egemen sisteme de işaret ediyor. Ayrıca Aile Bakanlığı'nın adını Kadın Bakanlığı olarak değiştirmesini umut edebileceğimize işaret ediyor."*

Türkiye kadınlara ölüm, istismar, adaletsizlik, hak ihlalleri saçıyor. Peki şiddet saçan "Erkeklik" temsili, krizden krize koşarken gerici tutkallarla kopan parçalarını saran Türkiye kapitalizminin bir tercihi değil mi? Kadının hangi saatlerde sokakta olduğunu sorgulayan, "kızlarınıza sahip çıkmazsanız sonucuna

katlanırsınız" mesajı veren, kadının özgürlük talebinde iflah olmaz bir ahlak yitimi okuması yapan bir iktidarın erkeğe nasıl bir rol biçmesini bekliyoruz? Böyle bir AKP'nin bakanı olacaksınız, ama "erkek şiddeti" dediğinde umut vaat eder hale geleceksin. Ne ham bir dayanışmacılık...

İşte komünistlerin tatsızlık çıkarma ve ardından etra-

fa çekidüzen verme telaşı tam da burada devreye giriyor. Şiddetin, istismarın, kadınları ikincilleştirmenin hiçbir yanı bu düzenden, düzeni temsil edenlerden bağımsız olamaz diyen Komünist Kadınlar, siyaset üstü bir adalet ararınının, bir araya geliş zemininin olmadığına işaret ederek "Gericiden aman dilemeyin, Fatma Şahin'de umut filan yok" diyor.

Şimdi geçtiğimiz günlerde düzenlenen bir toplantıyı anımsayalım. Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu tarafından, şirketlerin, çalışan kadınların yakın ilişkileri maruz kaldıkları şiddete karşı harekete geçmelerini amaçlayan bir rehber hazırlanıyor. Tanıtım toplantısında ise bildik yüzler var, TÜSİAD Başkanı Cansen Başaran, yanibaşında 63. hükümetin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu. Başaran, toplantıda yaptığı konuşmada kadına yönelik şiddetle mücadelede caydırıcı

hükümler olması gerektiğinden söz ediyor. Sağını solunu şaşırana, bu kadın patronda ışıklı bir yüz görenler, burada alkışlayıp dayanışma şarkıları söylemeye başlayabilir elbette. Fakat takiben AKP'yi övmeye başlıyor Başaran; "Kadına karşı şiddete yönelik yasal koruma sağlanması ve yasaların etkin şekilde uygulanması, hükümet programlarında yer alan bir husustur ve son yıllarda da son derece önemli adımlar atılmıştır" diyor. Alkışlar ve şarkılar, AKP'ye düzülen övgüler sırasında biraz hafiflese dahi, yine de anlaşılır bulunuyor durum. Çünkü buralar hep 'gerçek siyaset'. 'Gerçek siyaset', hem patrona hem de "Şiddet yok, algıda seçicilik var" diyen Ramazanoğlu'nun varlığına kayıtsız bırakıyor; sermayenin çıkarına olan bir hayat, meşru ve mümkün olan tek hayat olarak görülürken, kadınların kurtulamayacağı pas geçiliyor.

Komünistlerse patronlara ve gerici- lere kayıtsız kalamayacaklarını söylüyor. "Şirketimizde yönetici kadın sayısı az" serzenişinden, şirketler ve sömürücü sınıflar var olduğu sürece memnuniyet duymuyor, TÜSİAD Başkanı Cansen Başaran'ın açıkta dalgalanan saçlarında ışık görmüyor.

'BİZ' VE 'SİZ'

Tarih bir mücadele alanı olarak akar- ken, burada aldığı safın, durduğu yerin ötesinde bir üst kimlik olarak 'kadın' yok. Komünist Kadınlar, Cansen Başaran'a, Oya Baydar'a, Emine Erdoğan'a baktığında gözlerini patrondan, gericiden, liberalden, Amerikancı'dan alıp da, kadını göremiyor.

Sınıflar ötesi bir içerik kazandırılmış dayanışmacılık ya da "biz" kimliği; yalnızca mevcut düzenin olduğu gibi korunmasına omuz veriyor. Kapitalizmden yüz çevirmeyenlerde ne umut ne de ışık var. Kapitalizmin idealleriyle, ilkeleriyle dengede olduğu huzurlu bir atmosfer yok; liberalizme has bu varsayımda ısrar, kadınlar için hiçbir umut vaat etmiyor.

Komünist Kadınlar hiçbir ılgın yanı olmayan sloganları "Biz sizinle kavgalıyız" ile, "Ne lüzumu var şimdi bu soğuk rüzgârın" diye soranlara ideolojik mücadelede esintisiz zamanların olmadığını anımsatıyor.

* <http://goo.gl/ugT3M1>

**BİZ SENİNLE
KAVGALIYIZ!**

Kurtuluşun yolu Abant'tan geçer mi?

DÜN AKP'YE BOYUN EĞENLER, AKP'NİN AKİL İNSANI OLMAYI KABUL EDENLER, SARAY KAHVALTILARINA KOŞA KOŞA GİDENLER; BUGÜN YARATICISI OLDUKLARI BU DÜZENDEN KURTULMANIN YOLUNU, SİSTEMİN BİR BAŞKA "STEPNESİ" OLAN CEMAAT TOPLANTILARINDA ARIYORLARSA, BU YOLUN SONU DA KARANLIK!

Geçen hafta sonu Fethullah Gülen cemaatinin düzenlediği Abant Platformu toplantısının yeni bir oturumu daha yapıldı. Fethullah Gülen'in onursal başkanı olduğu Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nca 30-31 Ocak 2016'da düzenlenen 34. Abant Toplantısı'nın konusu "Demokrasinin Türkiye Sorunu" başlığını taşıyordu.

Abant Toplantıları'nın liberal cenahtaki gediklilerini yakından tanıyoruz. Tarikatları sivil toplum örgütü, cemaat liderlerini kanaat önderi sayan bu "özgürlük" ve "demokrasi" şampiyonları(!), yıllardır AKP-Cemaat fiili koalisyonunun destekçileriydiler.

Öylesine destekçileriydiler ki, AKP karanlığının ve fiili şeri vesayet rejiminin hem sorumlusu, hem parçası oldular yıllar boyunca. Laik, ilerici, aydınlanmacı ne kadar değer varsa hepsine birden şiddetle saldıran ve nihayetinde yok eden AKP karanlığına "demokrasi" ve "özgürlük" adı altında destek veren bu zevat, kısa bir süre önce "kandırıldık" ağlaşmaları eşliğinde fayda vermeyen son pişmanlıklarını açıklamaktan da hiç utanmamışlardı.

Öyle anlaşılıyor ki, bu isimler şimdi de AKP'den ve Tayyip Erdoğan'dan kurtuluşu Abant'ta, cemaatte, emperyalist sistemin ve sermaye sınıfının bu "yedek" ve "joker" lastiğinde buldular.

KİMLER YOK Kİ!

Bir zamanların AKP'den medet umanlarından tutun da, askeri vesayetten kurtuluşu AKP'de görenlerine dek; AKP'yi kurtarıcı ilan edenlerinden tutun da, Tayyip Erdoğan'ı ezeli ve ebedi mağdur ve de aynı zamanda demokrasi kahramanı sayanlarına kadar... Tekmili birden tam kadro Abant'a koştular.

Bu kez kurtulunması gereken 12 Eylül darbe hukuku değil, "Tayyip Erdoğan" ve "AKP tipi vesayet rejimi" idi.

Fethullah Gülen cemaatinin Abant Toplantısı'nda bir masanın çevresine dizilenler arasında CHP de vardı, HDP de, Cumhuriyet Gazetesi de, liberaller de...

Hatta öyle ki, toplantının açılış konuşmasını CHP Parti Meclisi seçiminde Kemal Kılıçdaroğlu'nun anahtar listesinde yer alan ama seçilemeyen İştah Gözaydın yaptı. Abant'a çağrıcıların arasındaki isimler ise hiçbirimize yabancı değildi. Hepsini bir dönemin AKP

destekçileri, "yetmez ama evet"çileri, Tayyip Erdoğan sevicileriydi: Nuray Mert, Murat Belge, Mehmet Altan, Baskın Oran, Cafer Solgun, Ergun Özbudun, Ferhat Kentel, Reha Çamuroğlu ve benzerleri...

Abant'ta hazır bulunanlar da, liberallikte çağrıcıları hiç aratmıyordu. İşte birkaç isim: Cumhuriyet yazarları Aydın Engin, Ahmet İnel, HDP milletvekilleri Hüda Kaya, İmam Taşçer, Adem Geveri, HDP'li Ufuk Uras, CHP'li Binnaz Toprak, Barzani'nin KDP'sine yaklaşan eski DEP Başkanı Yaşar Kaya, Nazlı Ilıcak, Cengiz Aktar, Ömer Laçiner, Mümtaz'er Türküne...

Çağrıcıların, katılımcıların, konuşmacıların ortak özelliği; vaktiyle AKP'ye tam destek veren, AKP'nin yapıp ettiklerini yetersiz bulup "yetmez ama" diyerek onaylayan, şimdi de "kandırıldık" vaveylasıyla çark eden ve Cemaat'e yaklaşan liberaller olmalarıydı.

Yani Hacı Recep Tayyip Erdoğan'dan kurtuluşun yolunu, Hoca Fethullah Gülen'de bulanlar: Hacı'dan kaçarken Hoca'ya tutulanlar...

ELBİRLİĞİ İLE YARATTILAR

Bir zamanlar AKP'ci olmaları, şimdi Cemaat'e yanaşmaları şu gerçeği değiştirmiyor: Geçen hafta sonu Abant'a toplananlar, eski AKP'cisiyle, yeni Fethullahçısıyla, CHP'lisi, HDP'lisi, Barzanicisi, liberaliyle aynı rejimin, şu an yürürlükte olan "tekellere ve tarikatlara dayalı dinci sermaye düzeninin" içsel, özsel, asli parçalarıdır. Bu gerici ve karanlık düzeni elbirliği ve işbirliğiyle yaratmış, ülkenin bu noktaya gelmesinde rol oynamışlardır.

Dün AKP'ye boyun eğenler, AKP'nin akil insanı olmayı kabul edenler, saray kahvaltılarında koşu koşu gidenler; bugün yaratıcısı oldukları bu düzenden kurtulmanın yolunu, sistemin bir başka "stepnesi" olan Cemaat toplantılarında arıyorlarsa, bu yolun sonu da karanlık!

Bir karanlıktan kurtulmak için başka bir karanlığa koşmak gibi beyhude bir çabanın içine girenler, Hacı'nın kucağından kalkıp Hoca'nın kucağına oturmakla kalacaklar. Ötesi yok.

■ Ahmet Çınar

Kıbrıs sorunu ve Komünistler

AKEL'İN KIBRIS SORUNU KONUSUNDAKİ GÜNCEL POLİTİKASI, AB VE BM ÖNCELİKLİ OLMAK ÜZERE KONUNUN MÜMKÜN OLAN HER KANALDAN ULUSLARARASI ALANA TAŞINMASI YÖNÜNDE. KOMÜNİSTLER AÇISINDAN BAKILDIĞINDA GENEL SEKRETER KİPRİANU'NUN TÜRKİYE GEZİSİNİ DE BU DOĞRULTUDA BİR YERE YERLEŞTİRMEK GEREKECEKTİR.

Geçtiğimiz hafta AKEL adına bir delegasyon Türkiye'ye geldi. Genel Sekreter Andros Kiprianu aynı gün önce Davutoğlu'yla sonra Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'yla görüştü, akşam da Bakanın resepsiyonuna katıldı, hep birlikte yemek yediler. Ziyaretin Davutoğlu'nun daveti üzerine gerçekleştirildiği açıklaması yapıldı.

AKEL delegasyonu aynı hafta sonu ayrıca bir de HDP kongresine katıldı.

Kiprianu'nun Başbakan ve Dışişleri Bakanı ile görüşme gündemleri elbette Kıbrıs sorunu üzerinedir. Görüşmeler sonrası AKEL'den resmi açıklama gelmedi. Bir iki gazetenin geçtiği ayaküstü açıklamalar ile yetindik. AKEL Genel Sekreteri özetle, "bu gidişle zor ama bakalım ne olacak" anlamına gelecek sözler sarfetmiş gibi görünüyor. Öte yandan Çavuşoğlu, görüşmeyi olumlu bulduğunu, gidişatın iyi olduğunu söylüyor.

Kıbrıs sorununun çözüm sürecinde, şu an için ne Kiprianu ne Çavuşoğlu ne de Davutoğlu etkili ya da yetkili bir konumda. Bu durumda bu ziyaretin ya da görüşmelerin içeriğinin değil sadece gerçekleşmiş olmasının bir mesaj olarak algılanması isteniyor.

MÜCADELE YILLARI

Akdenizin ortasında, kaynayan Orta Doğu'nun yanbaşında bir ada Kıbrıs. Komünistler olarak Kıbrıs'ın bugününe bakarken, tarihini üç ayrı dönemde ele almak mümkün. Britanya sömürgeciliği, bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti ve 1974 darbesi sonrasında günümüze bölünmüş Kıbrıs dönemleri olarak adlandırılabilir. Bu dönemler adadaki komünist hareketinin yani KKP-AKEL'in konumlanışıyla birlikte ele alınmalıdır.

20. yüzyıl başlarında adada yayılan sömürgecilik karşısında sosyalist düşünce ve eylemlilikler de 1920'lerin sonlarında Kıbrıs Komünist Partisi'nin (KKP) mücadeleyi emekçi sınıflar ekseninde kurmasıyla ilerler.

KKP'nin ilk yılları Kıbrıslı Türk ve Rum emekçilerin ortak sınıfsal gündemleriyle emperyalizme karşı yürüttüğü mücadele ile belirlenmiştir. Önce KKP sonra AKEL 1950'li yıllara kadar öncelikli gündemi anti-komünizm olan ağır sınıfsal saldırıya karşı mücadele vermiş, komünist hareketin gündeminde "Kıbrıs sorunu" değil, anti-komünizme, emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen sınıf mücadelesi yer almıştır.

1950'lerde adadaki şoven, sağcı ve gerici güçler her iki toplum kesiminde de palazlan(dırıl)dıkça komünistlerin

mücadele cepheleri çoğalmıştır.

1959 yılına gelindiğinde Kıbrıs'ın Britanya'dan bağımsızlığı görüşmelerinde AKEL bu iki yönlü sağcı saldırının baskısıyla emperyalizmin oyununa direnmeyi denemektedir. Yunanistan ve Türkiye'nin de işin içine katılmasını sağlayacak garantörlük sisteminin, tepeden indirilecek bölücü bir anayasanın adada emperyalizmi kalıcı hale getireceğini söyleyen AKEL, Zürih ve Londra antlaşmaları sürecine karşı çıkar.

Oysa emperyalist planlar engellenemez ve Zürih-Londra çizgisinde, Kıbrıs Cumhuriyeti kurulur ve ada sözde bağımsızlığına kavuşur.

MAKARIOS'UN YANINDA

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla ortaya çıkan yeni duruma göre kendisine yeni bir mücadele hattı yaratan AKEL, bu dönemde ana vurguyu "bağımsız dış politikaya" yöneltir.

AKEL bu yıllarda tüm bu karşıtlıkları sınıfsal ve anti-emperyalist mücadele bütünlüğüyle göğüslemek yerine, bağımsız Kıbrıs'ın öznesi olduğunu düşünerek Cumhurbaşkanı ve piskopos Makarios'a mutlak bağlılık göstermiştir.

1974 yılına gelindiğinde Yunanistan'daki faşist cuntanın gücüyle adaya sıçratılan darbe, öncelikle Makarios'u ve yanı sıra AKEL'i hedef olarak saldı-

KKP-AKEL kısa tarihçe

1920'lerde Komintern etkisiyle yayılan sosyalist ideoloji, bir Britanya sömürgesi olan Kıbrıs'a da ulaşır ve 1926'da Kıbrıs Komünist Partisi (KKP) kurulur.

KKP'nin ilk yılları hem adada yeni biçimler alan emekçi sınıfların örgütlenmesi gündemiyle hem de sömürgeciğe karşı anti-emperyalist mücadele gündemi ile geçer. Adada yaşayan farklı halk kesimlerinin (özellikle iki ana grup Kıbrıslı Türkler ve Rumlar) ortak mücadelesini, Leninist ilkelere bağlı olarak yürütür.

1931 yılında adada İngilizlere karşı başlayan ayaklanmada KKP birleşik cephe politikası yürüterek, hem milliyetçi Rumları hem de Türkleri koordine etmeye çalışır.

Ayaklanma, şiddetle bastırılır. Komünist Gençlik üyesi Yorgos Filis öldürülür. KKP ve örgütleri yasadışı ilan edilirler.

Kıbrıslı komünistler mücadelelerini yeraltında aynı kararlılıkla sürdürürler. İspanya iç savaşında 60'tan fazla Kıbrıslı, uluslararası tugaylara katılır, onlarca anti-faşist savaşta can verir.

II. Paylaşım Savaşı'nı illegal olarak yeraltı mücadele ile geçiren Kıbrıslı komünistler, 1941 yılında, "demokratik, anti-faşist ve Hitler karşıtı" ilkeleri açıklayarak Emekçi Halkın İlerici Partisi'ni (AKEL) kurar.

İzleyen üç yıl illegal KKP ve legal AKEL yanyana mücadele eder ve 1944 yılında birleşirler.

TOPLAMA KAMPLARINA

Öte yandan bu dönemde adadaki komünistler önemli sınıfsal mücadelelere de imza atar. Tüm Kıbrıs İşçi Federasyonu (PEO) önderliğinde Rum ve Türk işçilerin sömürge hükümetine, yerli yabancı sermayeye, gerici kilise liderliğine ve grev kınacı san sendikaya karşı büyük bir zafer kazandığı 1948 tarihli büyük maden grevi, adanın sınıflar mücadelesi tarihinde dönüm noktalarındandır.

adanın toprak bütünlüğünün sağlanacağı ve Kıbrıslı Rumlar ve Türkler olarak iki toplumlu, iki bölgeli bir federatif yapının kurulacağı formülasyonda ısrar eder.

Bu doğrultuda, 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti adını alarak kendini ayrı bir devlet olarak ilan eden Denktaş yönetimini tanınamış, 1990 sonrası Bağlantısızlar Hareketi'ndeki dostlarını kaybedince AB üyeliğinin Kıbrıs'ı Türkiye'den kurtarmanın bir yolu olabileceği yanlısamasına kapılmıştır.

2004 yılında AKEL 18. kongresinde "...Kıbrıs'ın AB'ye girmesinin, Türkiye'nin AB'ye girme arzularıyla paralel biçimde, Kıbrıs sorununa doğru bir çözüm bulunması için katalizör rolü oynayabileceğini düşünerek..." ve "...Topluluk Müktesebatı'nın böylesi bir çözüm için bazı ek 'silahları' sunabileceğini bilerek..." AB üyeliğinden yana tavır alma kararı alır. O tarihten itibaren de AKEL'in bağımsızlıkçı çözümleri hep AB gölgesinde kalmıştır.

Aynı yıl BM aracılığıyla referandumuna sunulan Annan Planı için, Türk

1955 yılı Kıbrıs'ın her cepheden anti-komünist ve faşist ideolojilerce kuşatıldığı yıl olur. Sömürgeciler, AKEL'i ve örgütlerini yasadışı ilan eder, yayınlar yasaklanıp kapatılır, 100'ün üzerinde komünist toplama kamplarına atılır.

Adanın bundan sonra tarihi, şovenizmin ve milliyetçiliğin komünistlere saldırılarıyla ilerler. Grivas liderliğindeki EOKA ve Rauf Denktaş liderliğindeki Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) iki ayrı koldan komünistleri katlederler.

AKEL 1959 yılında yeniden yasallığına kavuşur ancak karşı karşıya olduğu faşist saldırılar tüm ağırlığıyla devam eder. Bu kirliliğin özeti sayılabilecek akıllardan silinmeyen hain cinayet, 1965 yılında AKEL Merkez Komite üyesi Derviş Ali Kavazoğlu ile AKEL ve PEO kadrosu Kostas Mişaulis'in TMT tarafından katledilmeleridir.

Denktaş'ın TMT'sinin komünistlere yönelttiği saldırılar sonrasında Türk asıllı parti üyeleri AKEL'den ayrılmak zorunda kalır. Bir kısmı ülkelerini de terk ederler.

AKEL, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 1960 yılında bağımsızlığını kazanmasından bugüne her dönem mecliste yer almıştır. Bu 55 yıllık süreçte komünistlerin oy oranı (%27'lik 1985 yılı istisnası hariç) %31-35 arasında değişmiştir.

2001 yılında AKEL %34.7 oy oranıyla 56 sandalyeli Temsilciler Meclisi'nde 20 sandalye kazanır. Dönemin Genel Sekreteri Dimitris Hristofias Meclis Başkanı olur. AKEL 2006 seçimlerinde de Meclisteki en büyük parti konumunu korur.

Hristofias 2008 Başkanlık seçimlerinde %53.36 oranında oy alarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 6. Devlet Başkanı olur. 2013 yılındaki seçimlerde ise, Hristofias yerine AKEL'den aday olan Stavros Malas başkanlığı sağcı Nikos Anastadiadis'e kaptırır.

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 2004 yılında Avrupa Birliği üyesi oluşundan beri, üç dönemde de AKEL Avrupa Parlamentosu'nda 2 üye ile temsil edilmektedir.

tarafından yana olduğu ve yeterli müzakere sürecine dayandırılmadığı gerekçesiyle "Hayır" oyu çağırısı yapar. AKEL'in Kıbrıs sorununda çözüme yönelik görüşmelerde inisiyatif aldığı dönem, Genel Sekreterleri Hristofias'ın Cumhurbaşkanlığı döneminde Kuzey Kıbrıs'ın o dönemki lideri Mehmet Ali Talat ile sürdürdüğü müzakere dönemi olmuştur.

İki toplumlu federatif yapının kuruluşuna dönük müzakere çizgisini destekleyen AKEL, bugün de Anastasiadis ve Mustafa Akıncı görüşmelerinin benzeri bir yönelimde olduğunu söyleyerek desteklemektedir.

AKEL'in Kıbrıs sorunu konusundaki güncel politikası, AB ve BM öncelikli olmak üzere konunun mümkün olan her kanaldan uluslararası alana taşınması doğrultusunda gözükmektedir.

Komünistler açısından bakıldığında Genel Sekreter Kiprianu'nun Türkiye gezisini de bu doğrultuda bir yere yerleştirmek gerekecektir.

■ Burçak Özoğlu

nr. Darbe girişimi bu sırada bir başka müdahaleye daha kıvılcım olmuş ve Türkiye ordusu adaya çıkartma yapmıştır. Komünistler önce faşist darbecilerle savaşırken bu kez Kıbrıs'ın bağımsızlığı için Türkiye işgaline karşı cepheye geçer.

AKEL, 1974 Temmuz ayından itibaren yürüttüğü mücadeleyi "Kıbrıs'ın toprak birliği ve bütünlüğü hedefi ile işgal karşıtı mücadele" olarak tanımlar.

İKİ TOPLUMLU FEDERASYON

AKEL, 1974 yılında Türkiye'nin "barış gücü" adı altında adaya girişinden bugüne uzayan Kıbrıs düğümünün çözümünde Türkiye işgalinin sonlandırılarak

Sınıfı kavramak için ne okumalı?

SINIFLARIN TEMELİNİ ANLAMAK İÇİN YOLA ÇIKTIĞIMIZ ÇALIŞMA SÜRECİ İDEOLOJİK VE SİYASİ OLAN İLE BESLENMEK ZORUNDA; ÇÜNKÜ ANCAK BU ŞEKİLDE İŞÇİ SINIFININ İKTİDAR YÜRÜYÜŞÜYLE VE DAHA SONRA KENDİSİ DAHİL TÜM SINIFLARI ORTADAN KALDIRIŞINA DOĞRU GİDEN YOLLA BAĞLANTI KURULABİLİR.

Başlığın kendisinde bir espri var. Aslında, konuyla ilgili nasıl bir öğrenme sürecine adım atarsak atalım daha en başında farklı bir perspektif sunmuş oluyor bize. 'Kavrama'nın düşünsel bir süreçle sarmal olarak işleyen bir eyleme denk düşmesi, insanlığın tarihinde marksizmden bu yana sistemleştirilmiş temel bir materyalist yöntem olarak yerini almıştı.

"Sınıflar" gibi oldukça geniş bir yelpazede beslenme kanalına ihtiyaç duyan bir alan ile başa çıkabilmek için, yöntem açısından doğru bir başlangıç yapabilmek muazzam bir kavrama gücü ve aynı zamanda zaman tasarrufu sağlıyor.

Öyle ki kitapçaların raflarını dolduran, "sınıf çalışması" başlıklı sayısız kitapla, bu alanda üretilen sayısız makale ve köşe yazısıyla karşılaşıyoruz. Her gün işyerlerimizde yorulurken, süpermarket kasasında diyalogun bir parçasıyken, bir kafede kahvemizi yudumlarırken, binlerce insanın aktığı caddelerde gezinirken ya da binlerce insanla aynı anda kendimizi bir meydana slogan atarken bulduğumuzda kafamızı sürekli kurcalayan bir sorudur tüm bu insanların hangi sınıftan oldukları, hangi sınıftan olduklarını bilip bilmedikleri... Mavi yakalı, beyaz yakalı; fabrikada, AVM'lerde, bürolarda plazalarda çalışanlar, kafa patlatanlar; Türkiye'dekiler, ABD'de, İngiltere'de, Almanya'dakiler... Üstelik tüm bu insanlar işlerindeki sömürülme süreçleriyle çok çeşitli şekillerde eşleşebilecek davranış kalıpları, yaşam tarzları, kültürel özellikler gösteriyorlar. Yani çok fazla parametre bulunuyor. Üstelik bunların değişebilirliklerini, "zaman"ın akıyor oluşunun etkilerini daha düşünmedik bile!

Peki ne yapacağız? Ya salt bugüne kadar biriktirdiğimiz ilkesel olmayabilecek genel yargılar ve tecrübelerle, el yordamıyla bir anlama çabasına girişeceğiz ya da bu kadar çok değişkenle uğraşamayacağına karar verip hiç uğraşmayacağız. İkisi de aynı şey...

NASIL BİR YÖNTEM İZLEMELİ?

Marksizm, merkezine çakılı materyalist diyalektik sayesinde tüm bu zenginliği ve "oluşum"u kavramaya çalışırken öncelikle onun kalbinde işleyen yasaları,

yönelimleri ortaya koymaya çalışır. Bu temel bir kez atıldıktan sonra, başta bahsettiğimiz zenginlikler ortamına artık girişebilecek, inşa ettiğimiz bağlantı noktalarıyla bu farklı değişkenleri ilişki-leyebilecek, hareket halini kavrayabilecek bir donanıma sahip olmuş oluruz.

Marksizm için bu temeli oluşturan şey üretim ilişkileridir; çünkü insanların kendi tarihlerinin belli bir aşamasında birbirleriyle girdikleri kültürel, ideolojik, siyasi vb. ilişki tarzlarını anlayabilmek için öncelikle onların üretim ilişkilerinden yola çıkılması gerekliliğini ortaya koyar. Sınıfın maddi temeli olarak üretim ilişkilerini, işçi sınıfının maddi temeli olarak üretim araçlarının sahipliğinden yoksun olmayı ve emek gücü metasını satarak yaşamını sürdürüyor olmayı başlangıç noktası olarak görebiliriz. Bu nedenle sınıfı kavrama serüvenimize bu kavramların ne anlam ifade

BİZİM SINIFA DAİR BİLGİMİZ ONUN NESNEL TEMELİNİ KAVRAMAK İLE YETİNEMEZ. DEĞİŞTİRME PERSPEKTİFİ OLMADAN SINIFI BİLMEMİZİN İMKANI YOK.

ettiğini anlamaya çalışarak başlamak faydalı olacaktır.

Burada bir kısır döngüye girme tehlikesi bulunuyor: bazı kavramların ne ifade ettiğini anlamak için onların sözlük karşılıklarını bulmaya, yaratmaya odaklanmak. Halbuki marksizm böyle bir denkleştirmeden fazlasını sunuyor. Basit şemaları ve tanımları başlangıç adımı olarak göreyerek kafamızda, esasen neyin anlatılmak istendiğini canlandırmaya çalışmak aynı zamanda motivasyonu artıracaktır.

Sınıfların temelini, maddi üretici motorunu anlamaya çalışarak başladığımız çalışma daha sonra ideolojik ve siyasi olan ile beslenmek zorunda; çünkü esasında salt burada kaldığında meselenin asıl bağlanacağı yer olan işçi sınıfının iktidara yürüyüşü ve hatta daha sonra kendisini ve tüm sınıfları ortadan kaldırışına doğru giden, öngörülen süreçte

AKP Aleviliğin ölüm fermanının peşinde

Özgür Şen

Dinin dünya işlerine değdiği her nokta doğası gereği mezhepseldir. Dinselleşme süreci her ne yoğunlukta olursa olsun mezhebe dayalı gelişir. Bir ülkeyi dinsel kurullarla yönetmek istiyorsanız dinin bir yorumuna yaslamak zorundasınız, tersi mümkün değildir. Dinden bir hukuk sistemi yaratmak ya da bir eğitim modeli çıkarmak için dinin orijinal kaynaklarının yetmeyeceği açıktır.

Toplumsal yaşantının ve iktisadi hayatın düzenlenmesi işlemi de farklı olamaz. Devlet yönetimiyle ilgili karşılaşılabilecek sorunlara yanıt bulmak için de mecburen aynı yol izlenecektir.

Ancak dinselleşmeyi illa sonuna kadar götürmek zorunda değilsiniz. Maddi dünyaya din değmeye başladığı anda yoruma ihtiyaç duyarsınız ve dinler dünyasında yorumlama başladığı anda yollar çatallanır. Ana mezhepler aslında bu noktada, sayısız yorumun ortaya çıktığı anda değil, bu yorumların sonrasında tekrar dünya işleriyle karşılaşılıp sadeleşip belli başlıklar altında toparlanmak zorunda kaldığı zaman ortaya çıkar. Bu kimi zaman bir ülkeyi yönetme işidir, kimi zaman değişen toplumsal koşullara uyum sağlama çabası...

Türkiye'yi dinsel kurullarla yönetilen bir ülke haline getirmeye çalışan AKP de farklı bir yol izlemiyor ve mecburen bir mezhebe yaslanıyor. AKP'ye mezhepçi demenin bir anlamı yok. Dinsel olan mecburen mezhepçi oluyor çünkü.

Ama dinselleşme için sorunlar bir ana yorumu referans almakla bitmiyor ya da sadeleşmiyor. Tam tersine zorunlu mezhepçilik, dinin yine doğası gereği hep varolacak başka yorumlarına karşı üretilen düşmanlıkla birlikte problem yaratmaya, problemleri büyütme devam ediyor.

Dinselleşen bir ülkede yalnızca dinsizlik veya inanmama özgürlüğü değil, din ve ibadet hürriyeti de kaybolur. Çünkü dinselleşen ülkede iktidarı elinde tutan odak herkesi kendisi gibi inanmaya ve ibadet etmeye zorlayacaktır.

AKP'nin siyasetçisi, Diyaneti ve tabanıyla Alevilere dönük düşmanlığının gerisinde bu var. Bu zemin tartışmaya ve uzlaşmaya açık bir zemin değil. Üstelik AKP'nin bitmek bilmeyen öfkesi yalnızca Türkiye'yi de ilgilendirmiyor artık. AKP'nin yalnızca bölgede değil tüm dünyada attığı dış politika adımları da bu anlayışın etkisinde biçimleniyor. AKP inançsızlığa olduğu gibi, farklı inanışlara da tahammül edemiyor.

Buna rağmen yalnızca Alevilerin bir kısmı değil farklı inanış biçimleri de, örneğin AKP'ninkinden değişik Müslümanlık yorumları da AKP'nin dinselleşmesiyle bir uzlaşma zemini, o dinselleşmenin içinde kendilerine bir yer arıyorlar. Bu beyhude arayış onları AKP'ye tabi kılıyor. Uzlaşılan yer ise AKP'nin çatısının altı oluyor.

Bu Alevilik başta olmak üzere farklı inanma biçimlerinin ölüm fermanıdır. Bugün Alevi açılımı adı altında Alevilerin nasıl inanacağına ve hangi biçimlerde ibadet edeceğine karar vermeye soyunan AKP ile bunun tartışmasını yapmaya niyetlenenler işte bu fermanı imzalıyorlar.

Oysa meselenin Alevilik için de yaşamsal bir hale dönüştüğü bugün, yapılması gereken AKP ile dini tartışmak değil, AKP'ye karşı laiklik kavgası vermek. İnanmayanlarla birlikte Alevilerin de eşit birer yurttaş olarak haklarını tanımlayacak laikliğin kavgası bu. Dinselleşmeye karşı aydınlanmanın kavgası...

dair pek de bir şey elde etmemiş olacağız. Bütün bunların tamamının karmaşık bir ilişkisi olduğu için...

Yazının başında bahsedilen nokta burada anlam kazanıyor. Bizim sınıfa dair bilgimiz onun nesnel temelini kavramak ile yetinemez.

Sınıfa dair bütünlüklü bir kavrayışa sahip olabilmek için onun nesnel temelini incelerken kavramaya başladığımız temel yasaların, yönelimlerin uç verdiği gelecekteki olasılıklarına dair de bir perspektifimiz olmak zorunda; çünkü diyalektik, bugün-geçmiş ve gelecek kavramsallaştırmalarının bir bütün olduğunu bize söylüyor.

Yani değiştirme perspektifi olmadan sınıfı bilmemizin imkanı yok. Ve yine aynı noktanın, tarihin bize sunduklarından süzülüp gelen bir başka "bilgi" ile bağlantısı bulunuyor. Ünlü deyişle, sınıf nasıl "sınıf" oluyor ve onu "öngörülen geleceği"ne götürecektir ve ona "öncülük" edecek olan kimdir, nasıl bir organizmadır ve bunu nasıl yapar?

Hafife alınmayacak sorular olduğu kesin... Üstelik bu sorular, teoriye sıkıştırılmayacak yanıtlar içeriyor ve bu yanıtlar içinden geçilen dönemin somut çözümlenmesiyle hızlı hareket edip sonuç almayı da gerektirebiliyor. Diyalektik devreye sokulması gerekiyor. Hem teorinin ancak bu şekilde nefes alması mümkün olabileceği için hem de Mi-nerva'nın baykuşu ancak gün batarken uçmaya başladığı için.

Bu sorular, işçi sınıfının ve içindeki farklı kesimlerin kültürel özelliklerini, davranış kalıplarını, ideolojik motiflerini ve siyaseten nerede bulunuyor olduklarını ortaya koyabilmek için gerekli

müdahaleci bir kavrayışın temel sorunları oluyor. O halde sınıfa dair yapılacak okumaların kaçınılmaz bir biçimde sınıf bilincini ve öncülük teorisini de kapsamaya gerekiyor. Bu kapsamın bir yerinde de, sınıfın oluşum uğraklarının farklı dönemeçlerinin sınıfsal kesimler ve öncü ilişkisiyle incelenmesi, örneğin bir devrimci durumda bu ilişkilerin nasıl şekillenebildiği sorusu ve bunun tarihsel örnekleri olmalı. Bu doğrultuda kitlelerin değişiklik arz eden hallerinin doğasının nasıl bir şey olduğunu algılayabilmek için böylesi zamanların nabzını tutmuş romanlar ve anılar da değerlendirilmeli.

Her okumanın, araştırmanın başka okumaları beraberinde getirdiği ve dallandığı bilinir. Üstelik burada bahsedildiği gibi giriş yaptığımız herhangi bir alandan marksizm-leninizmin başka noktalarına da bir şekilde temas etmeniz kaçınılmaz oluyor. "Sınıf meselesi" açık bir biçimde bunu talep ediyor ve sizi kolaylıkla buna sevk ediyor. Zorlu ve kesinlikle eğlenceli.

Elbette hemen şimdi başlamak şartıyla!

"İyi, güzel şeylerin planını yapmayın. Örneğin okuyacağımız kitapların listesini tutmayın; bilin ki, o listeler ertelemeciliğin, hadi daha ağır konuşayım tembelliğin rasyonelize edilmesidir. Okumayı planlamayın, derhal-hemen-delicesine okuyun derim. Okumanın, dinlemenin, izlemenin, sevmenin planlaması olmaz!

*Mücadele etmenin de..."**

* <http://goo.gl/oiezIY>

■ Anıl Çınar

Okuma önerileri

KİTAPLAR:

- Karl Marx, **Kapital**, 3 cilt
- Karl Marx, **Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı**
- Karl Marx, **Ücretli Emek ve Sermaye-Ücret Fiyat ve Kâr**
- Friedrich Engels, **İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu**
- Tülin Öngen, **Prometheus'un Sönmeyen Ateşi**
- İlker Belek, **Esnek Üretim Derin Sömürü**
- Korkut Boratav, **1980'li Yıllarda Türkiye'de Sosyal Sınıflar ve Bölüşüm**
- Korkut Boratav, **İstanbul ve Anadolu'dan Sınıf Profilleri**
- Taner Timur, **Marksizm, İnsan ve Toplum**
- Alexander Rabinowitch, **Bolşevikler İktidara Geliyor-Petrograd'da 1917 Devrimi**
- Alexander Rabinowitch, **Devrime Doğru-Petrograd Bolşevikleri ve 1917 Temmuz Ayaklanması**
- N.K. Krupskaya, **Leninden Anılar**, Cilt:2 ve 3.

MAKALELER:

- Egemen Aslan, **"Temel Özellikleri Işığında İşçi Sınıfının Yapısı ve Sınırları, Zor Zamanlar Zor Alan ve Zaman Değiştirirken"**, *Gelenek*, Sayı 69.
- Egemen Aslan, **"Temel Özellikleri Işığında İşçi Sınıfının Yapısı ve Sınırları, İşçilerden Sınıf Yapmak"**, *Gelenek*, Sayı 70.
- Cemal Hekimoğlu, **"Sosyalist Demokrasi Tartışmaları-1 Devrimci Durum ve Kitleler"**, *Gelenek*, Sayı 28.
- Cemal Hekimoğlu, **"Sosyalist Demokrasi Tartışmaları-2 Eşiği Atlarken Sovyet Deneği"**, *Gelenek*, Sayı 30.
- Cemal Hekimoğlu, **"İdeolojik Mücadele ve Sınıf Siyaseti"**, *Gelenek*, Sayı 60.

"Kesin sonuç inceleme sonrası ortaya çıkacak. Ama bizim arkadaşlarımızın çektiği fotoğraflara göre asansöre aşırı çimento yüklenmiş. Yük asansörünün bakımını yapalı 2-3 ay oldu. Geçtiğimiz yıl bir şantiyede büyük bir asansör kazası olmuştu ve biz o olaydan sonra denetim ve bakımları artırmıştık. Can kaybı olduğu için çok üzüntülüüz."

1 Şubat 2016 tarihinde yük asansörünün düşmesi sonucu 3 işçinin öldüğü inşaatta yüklenici olan Fi Yapı Yönetim Kurulu Başkanı Fikret İnan

2 ŞUBAT 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

İŞÇİNİN HAYATI UCUZ, ÖLDÜRMEYİ İYİ BİLİYORSUNUZ

2015 yılında öldürülen işçi sayısı 1800'e yakın.

Önlem almak pahalı. İşyerlerinde makinelerin düzenli kontrolden geçirilip çalıştırılması bir maliyet. Patronun kârını düşürüyor!

İşçiyi insanca çalıştırmak, posasını çıkarmadan, yorgunluktan, bitkinlikten nerede olduğunu unutacak hale getirilmeden çalıştırmak da... Patronun kârını düşürüyor. Ölümlü "kaza"larda bile "işçinin dikkatsizliği" deyip işin içinden çıkmak daha ucuz.

Dün ölen üç işçinin başına geleni patron böyle açıklıyor: Yük asansörünün bakımını yapalı 2-3 ay oldu! Tam olarak hangi tarihte yaptınız bakımı? Yük asansörünün bakımının, belgesiyle, kaydı tutularak yapılmış olması gerekmiyor mu?

Ölen işçilerden Yasin Bakır'ın ağabeyi Adem Bakır ne diyor biliyor musunuz bu konuda? Şöyle diyor: "Asansörün bakımı yoktu, kontrolü yoktu. Yukarıdaki asansör de arızalı. Yukarıda kalmış. Askıda kalmış. Asansör daha önce birkaç kere düştü. Hiçbir asansörün yağı bile yok. Defalarca uyardım. Şantiyeye gittim. Güvenliğe gittim. İş yetiştirmemizi istiyorlar. Biz de işi yetiştirmesek paramızı alamıyoruz"

Aynı günlerde Meclis'e İstanbul Milletvekili Ali Şeker

tarafından bir soru önergesi verildi.

Ali Şeker, 3. Havalimanı inşaatında aşırı çalışma ve yönetim kararları yüzünden işçi ölümleri olduğunu ve bunların gizlendiğini iddia ediyor. Kötü zeminde çalıştırılan bir kamyonun inşaatte devrilmesi sonucu şoför Nurettin Özdemir'in öldüğünü ve olayın "trafik kazası" olarak gösterildiğini öne sürüyor.

Şu çok açık, işçinin hayatı ucuz. Yiten canların hesabı sorulmuyor.

Patronlar da bunu anladıkça daha da vurdumduymaz oluyorlar.

İşçinin hayatı iyice ucuzluyor.

Sorumlular belli: Hükümetle, bakanlıklarla kurduğu ilişkilere güvenerek işçileri ölüme yollayan patronlar.

Yandaş olsun olmasın, tüm patronları işçi karşısında koruyup kollamayı "milli ve dini görev" haline getirmiş olan yönetici çete...

Peki bu hep böyle mi gidecek? Ölümlere alışsın, ölen kardeşlerinin hesabını sormasın istenen emekçiler örgütlenip hesap soracak. Bu devran dönecek!

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ